

DIRVA

THE FIELD

Nr. 45
Lapkr.-November 5, 1953
Cleveland, Ohio

Europoje su visais veiksniais pasimačius

Neseniai A. S. Trečiokas lankėsi Europoje ir ten turėjo progos iš arti susipažinti su lietuviškom aktualijom. Patirtus įspūdžius A. S. Trečiokas per mūsų bendradarbių perdavė "Dirvos" skaitytojams.

— Girdėjau, kad Tamsta būdamas Europoje matėte su Vyriausiu Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto nariais.

— Kvietiamas VLIKo Vykdomosios Tarybos pirm. prof. K. Žalkausko, rugsėjo 18 d. iš Muencheno nuvykau į Reutlingeną ir VLIKo patalpose, dalyvaudamas V. T. pirm. prof. K. Žalkauskui ir Užsienio Reikalų Tarybos Valdytojų dr. P. Karveliui, turėjome ilgą pasikalbėjimą Lietuvos laisvinimo ir kitais bendrais reikalais, kaip tai, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės, Vokietijos Krašto Bendruomenės, Vasario 16 Dienos gimnazijos, ALTo, BALFo, Imigracijos ir JAV ir kitais svarbiais reikalais. Aš esu labai dėkingas VLIKo vadovybei už malonų dėmesį mane priimti ir supažindinti su VLIKo ir Eltos Informacijos Taryba, o taip pat man labai brangią dovaną — Lietuvos Istoriją ir vaizdus. Dėl svarbesnių naujienų, kurias sužinojau Europoje, pasisakysiu atskirai.

— Kokie dabar yra VLIKo santykiai su Lietuvos diplomatinės šefu St. Lozoraitiu ir kas yra daroma abiejų bendrai veiklai suderinti?

— Man susidarė įspūdis, kad VLIKo ir Lietuvos dipl. šefo St. Lozoraitio santykiai nėra toki, kokių pageidautų ne tik Amerikos, bet ir viso pasaulio lietuviai. Noriu paminėti paskutiniu laiku įvykusius pasitarimus VLIKo su Lietuvos dipl. šefu ir kitais diplomatais Romoje ir Paryžiuje. VLIKui vadovaujant, JAV kongr. Kerstenui nuvykus Romon, LDS min. Lozoraitis buvo ignoruotas, o vėliau tas pats buvo daroma ir Bonnoje, kur aš asmeniškai turėjau progą vietoje stebėti. Atrodė, kad VLIKas nenorėjo LDS min. Lozoraitį prileisti prie kongr. Kersteno. Tik-tai vėliau, atvykus kongr. Kerstenui į Paryžių, rugsėjo 25-26 dienomis, min. Lozoraitis turėjo ilgą poros valandų betarpį pasikalbėjimą su kongr. Kerstenu. Min. Lozoraitis yra nuosirdus

bendrai veiklai derinti ir į specifinius VLIKo veiklos reikalus nesikiša. Iš kitos pusės ir VLIKas turėtų žinoti savo veiklos ribas, o tada ir bendradarbiai būtų daug sklandesnis ir naudingesnis.

— Ar numato VLIKas dalyvauti Amerikos lietuvių kongrese Chicagoje ir kurie asmenys jį atstovaus?

— Turėdamas mintyje Amerikos Lietuvių Tarybos, Lietuvos pasiuntinybės ir Lietuvos Laisvės Komiteto atstovų pasitarimą, įvykusį 1953 m. rugpjūčio 29 d. New Yorke, kur man buvo uždėta pareiga žodžiu pakviesti VLIKą ir LDS min. Lozoraitį į Amerikos lietuvių kongresą Chicagoje, pakviečiau VLIKą dalyvauti kongrese š. m. lapkričio 27-28 dienomis. Ar tikrai VLIKas dalyvaus ir kurie asmenys jį atstovaus, man neteko patirti. Iš pasikalbėjimų su VLIKo pareigūnais ir daugeliu kitų Europos lietuvių veikėjų, man susidarė nuomonė, kad tokiais atstovais būtų labai pageidaujami URT Valdytojas dr. P. Karvelis ir Finansų Valdytojas T. Sidikišis. Aš esu tikras, kad A. L. Kongresas minėtus atstovus nuosirdžiai sveikintų, bet čia tai jau bus VLIKo reikalas, ką jie deleguos.

— Kokius kitus įspūdžius įgijote lankydami VLIKą?

— Pirmiausia, tai man atrodė, kad VLIKo būstinė yra labai užkampyje ir visiškai netinkamoje vietoje dėl savo uždavinio. Antras dalykas, tai patalpos, kurios visiškai neatitinka reikalui ir man apie tai pastebėjus, V. T. pirm. p. Žalkauskas parodė planus apie numatytas išnuomoti naujas patalpas, o URT Valdytojas dr. P. Karvelis paaiškino, kad yra numatyta naujos patalpos statyti už apie 100,000 markių Bonnoje, ar kur kitur ir, kad tam reikalui yra galimybė gauti iš Vokietijos valdžios įstaigų paramą iki 80% (man tai atrodė nepatiktinu dalyku).

— Ar teko matyti su Lietuvos diplomatinės šefu min. St. Lozoraitiu ir patirti, kokia jo pažiūra į bendradarbiavimą su VLIKu?

— Su min. Lozoraitiu turėjau pasikalbėjimą Paryžiuje, kur jis atsakydamas į mano paklausimus apie įvykius Romoje paaiškino, kad Romoje padaryta nepagrįsta įtariama VLIKo prieš Lietuvos Rezistencinės Santarvės veiklą, patikrinę per min. Balutį Londone rado, kad VLIK įtarimams nėra pagrindo. Apie tai min. Lozoraitis painformavęs VLIKą, bet VLIKas vistiek pasilikęs prie savo nuomonės, kad LRS kenkia Lietuvos reikalui. Kuomet yra toki faktai, tai ar galimas bendradarbiavimas?

— Ar LDS min. St. Lozoraitis yra pakviestas į Amerikos Lietuvių Kongresą Chicagoje ir ar numato jame dalyvauti?

— Pasiremdamas New Yorke įvykusiu rugpjūčio 29 d. augščiau minėto suvažiavimo dalyvių nutarimu, aš min. Lozoraitį pakviečiau Amerikos Lietuvių Kongrese dalyvauti. Min. Lozoraitis kvietimą mieliai priėmė, bet kongrese vargiai galės dalyvauti dėl lėšų trūkumo. Šią klūtį pašalinus, min. Lozoraitis tikriausiai kongrese dalyvaus.

— Kokį įspūdį padarė Vasario 16 gimnazijai nupirkti namai?

— Man yra labai nemalonu atsakyti į šį klausimą, nes esu priverstas atsakyti tokiais žodžiais: padarė blogą įspūdį. Vasario 16 gimnazijai buvo būtinai reikalingos naujos patalpos, bet dėl ko Vokietijos Krašto Lietuvių Bendruomenės vadovybė pirkto tas patalpas toje vietoje ir tomis sąlygomis, tai man nesuprantamas dalykas. BALFo ir Amerikos Lietuvių Bendruomenės vadovybių yra sudaryta komisija šiam reikalui išaiškinti. Todėl bus geriausia palaukti kol ši komisija padarys pranešimą.

— Kokius tremtinių pageidavimus turit perduoti Amerikos lietuviams?

— Tremtiniai, kuriuos aš turėjau progą aplankyti ir pasikalbėti, yra patenkinti dabartine BALFo tvarka greitai ir betarpiu gėrybių ir pinigų persiuntimu. BALFo įgaliojimas Vokietijoje p. I. Rugienius pastebėjo, kad paskutiniu laiku iš BALFo gaunama daugiau visokių gėrybių rūbais, maistu ir pinigais. Bet nieko nėra per daug, nes viskas suvartojama su dėkingumu Amerikos lietuviams. Visi tremtiniai, atskirai ir per savo rinkytų komitetų vadovybes, mane prašė padėti Amerikos lietuviams — jų šelpėjams.

— Kaip Europos lietuvių sutiko kongr. Kersteną su jo palydovais p-le Kižyte ir inž. Rudžiu?

— Kongr. Kerstenas visur buvo sutiktas su didele pagarba ir nuosirdumu, bet daug kas stebėjosi iš ALT vadovybės, kad vykdomojo komiteto nariai negalėjo nei vienas būti palydovu ir ta proga supažindinti jį su Europos lietuvių reikalais, ypač kada nei vienas nėra buvęs Europoje jau keli dešimtai metų.

Aliaska- aukso kraštas

Dabartinės lenktynės — kas geriau apsiginkluos ir savo karinėmis bazėmis arčiau priartės prie priešo, visada minima Aliaska. Ir Aliaskos vardą, su ypatingu skausmu, mini ne kas kitas, kaip komunistinė Rusija, kuri Aliaską skaito savo žeme, "neteisingai" caro Petro JAV parduota. Mat, komunistai dabar visokiais būdais įrodinėja, kad tik jie daro gerai ir teisėtai, gi kas anksčiau, prieš dešimtmečius ar šimtmečius atlikta, atlikta blogai, neteisėtai...

Žinoma, prisiminus Aliaskos istoriją, negalima pasakyti, kad caras Petras padarė išmintingai, Aliaską parduodamas JAV. Tada caras už Aliaską gavo \$7,200,000. Prieš 86 metus tai buvo baisiai dideli pinigai, bet šiandien reikalai kitaip atrodo. Štai vien įvairių žemės turty per metus iš Aliaskos JAV gauna už milijardą dolerių. Vien tik žuvininkystė JAV duoda per 100

B. Frank Hentzleman, Aliaskos gubernatorius.

milijonų dolerių. O kur kiti Aliaskos turtai? Tai ir žinoma, kad komunistinė Rusija griau du grindint apie tokias skaitlines, jau visiškai nekalbant apie Aliaskos strateginę reikšmę.

Aliaska atrasta 1728 metais danų kapitono V. Beringo, pasamdyto Rusijos caro Petro. Tada jis, patyrinęs kraštą pranešė, kad atrastasis kraštas yra šiaurės Amerikos žemyno tęsinys. Kapitonas V. Beringas į Aliaską yra atkėlęs antrą kartą 1741 metais. Tada jis daugiau patyrinėjo pietinę ir centralinę Aliaską.

Aliaskos pardavimas JAV įvyko 1867 metais spalio mėn. 18 d. Tuometinis valstybės sekretorius Seward, matyt pakankamai gudrus vyras, daug vargo turėjo, kol įkalbėjo JAV vyriausybę pirkti Aliaską. Opozicija buvo didelė ir sekretoriui reikėjo nemažai pastangų, kad perkalt būtų labai netoli matančius...

Tik žymiai vėliau, kad jau Aliaska buvo JAV rankose, buvo sužinota tikroji Aliaskos vertė. Didelis krašto miškingumas, atrastas auksas ir kiti brangūs žemės turtai, turtingi vandenys žuvinimis — tada visiems pasirodė nepaprastai pigiu, retu ir puikiu pirkinium. Ir tada pasigirdo, ir tų nenorinčių pirkti lūpose žodžiai, kad, girdi, gerai padarėm, jog nupirkom...

Aliaska yra 586,000 kvadratinio mylio ploto teritorija. Ji yra du kartus didesnė už Texas

Prezidentas ir ponis Eisenhower priima Graikijos karalių Paulių ir karalienę Frideriką Baltuose Rūmuose.

Politinės aktualijos

EUROPA STIPRĖJA

Senatorius Wiley (respublikonas iš Wisconsin), kuris yra Senato užsienio reikalams komisijos pirmininkas, pareiškė, kad Eisenhowerio administracija stengsis vystyti tarptautinę prekybą tarp laisvų tautų, bet sumažins tiesioginę užsienį paramą pinigais. Jo žodžiais, Europa esanti pakankamai sustiprėjusi ir nebijanti netikėto Rusijos užpuolimo. Ligi šiol Amerikos remtos valstybės turėdamos atsiduriant finansines spragas pačios užtaisyt.

Sen. Wiley tai pareiškė, kalbėdamas Prekybos ir Finansų Konferencijoje New Yorke spalio 27 d.

LENKAI PROTESTUOJA

Clevelandan suvažiavę Amerikos Lenkų Tautinio Komiteto delegatai, posėdžiavo dvi dienas ir priėmė įvairių rezoliucijų. Nutarta nesutikti su Amerikos valdžios vedama politika Vokietijos atžvilgiu — Vokietijos ekonominiu atstatymu ir apginklavimu.

valstybę. Gyventojų Aliaskoje, dėl kietokio klimato, labai nedaug. Jų priskaitoma tik 128,643. Didesnieji miestai yra Ketichikan, Juneau, Anchorage ir Fairbanks. Jį valdoma specialiai skiriamą JAV gubernatoriaus.

Kiek keistoka, kad šis labai turtingas ir strateginiai svarbus kraštas dar iki šiol nėra lūgėjęs JAV sudarantį valstybių dalis. Ar ir čia nėra atsigimusių anuometinio valstybės sekretoriaus Seward priešingų dvasia, kurie tada dėjo visas pastangas, kad Aliaska nebūtų nupirka...

NAUJOS DEPORTACIJOS IŠ LATVIJOS

Vokiečių spaudos žiniomis, skelbiamomis vokiečių Suomijos korespondento, paskutiniomis savaitėmis Latvijoje gyventojai masėmis suiminėjami ir koncentruojami mokyklose, kareivinėse ir barakuose. Dabar šie sumintieji prekiniai traukiniai gabenami į Kaspijos Jūros sritis ir ten apgyvendinami.

Naujoji deportacijos banga prasidėjo rugpjūčio mėn. ir jį palietė pirmoje eilėje Ventpils ir Liepojas žvejus. Paskui buvo suimami įvairių sričių specialistai, kuriems buvo duodama 6 val. terminas susitvarkyti ir pasirošti nežinomai kelionei. Sovietiniai Latvijos laikraščiai šių deportacijų nenuigindija, tik jas aiškina "savanorišku" persikėlimu, nes Sibiro pramonės raišai reikalingi latvių specialistai ir technikai.

Tautos, New York (komisija iš S. Amerikos, Britanijos ir Prancūzijos), svarsto Saugumo Tarybos skundą prieš Izraelį, kam išplovė 52 arabus Kibya kaime, Jordane.

29.815 NUZUDYTŲ

J. Amerikos Valstybių Armijos karo nusikaltimams tirti skyrius pranešė visuomenei, kad komunistai Korėjoje nužudė, nukankino arba badu numarino 29.815 Jungtinių Tautų karių, jų tarpe 6.113 amerikiečių. Pranešimas dokumentuotas fotografijomis ir asmeniškais mačiusių liudijimais.

Amerikos delegacija J. Tautos nutarusi skųstis dėl komunistų žvėriškumo. Šios delegacijos vadovas Henry Cabot Lodge, jr., pareiškė, kad J. Amerikos Valstybės patiekęs Amerikos Armijos raportą dėl įvykdytų žiaurijų J. Tautų Bendrajame Susirinkime (General Assembly) svarstymui. H. C. Lodge sako, kad esą negalima žodžiais nusakyti tų baisių, kurias papildė komunistai ir, kurios Armijos raporte gausiai įrodytos fotografijomis, liudininkais ir kitais dokumentais.

Senatorius Hendrickson sako, kad Amerika privalanti tuos kriminalistus surasti ir pastatyti prieš teisimą. Jis pripažįsta, kad tai sunkus uždavinys, tačiau: "Mes galėtume tai įvykdyti, jei atgaivintume J. Tautos ir peržiūrėtume J. T. įstatus, kaip išvesti to "Veto", kurį komunistai naudoja".

V. Pašakarnis

VISAM PASAULY

• JAV aviacijos sekretorius Talbot yra Ispanijoje ir aptaria aviacijos bazių steigimą. Ten bus ir atominių bombų sandėliai ir jų lėktuvai.

• Gen. G. Marshalui paskirta šiemetinė Nobelio taikos premija. Premijos laimėtojas yra 73 m., dabar guli ligoninėje.

• Prancūzijoje išbandyta naujos vairuojamos raketos, kurių pasisekimu prancūzai didžiuojasi.

• Bostono uoste įvyko jau ketvirtos laivo gaisras. Šį kartą eksplodavo Norvegijos laivas Black Falcon. Užmušti 7 asmenys.

• Švedija turi apie 1500 gerai ginkluotų sprausminių lėktuvų, statomų savuose fabrikuose.

• Amerikoje, netoli San Francisco, įvyko iš Australijos atskridusio lėktuvo katastrofa. Joje žuvo garsus Amerikos pianistas William Kapelt, tik koncertavęs Australijoje.

• Vokiečių spauda tvirtina, kad didžiausias Vokietijos apginklavimo priešininkas, po Rusijos, yra Prancūzija. Ji bijanti, kad apginklavus Vokietiją, iš Vokietijos Amerikos armija bus atsaukta ir Vokietija visu griežtumu išlės Saaro krašto klausimą.

• Anglijoj Darbo partijos atstovai parlamentė rinko vadovybę. Atleis išrinktas pirmininkas. Jo pavaduotoju H. Morrison. Morrison vietą kandidatavo ir prokomunistas Bevan. Morrison surinko 181 balsą, o Bevan 76 balsus.

• General Motors per devynius šių metų mėnesius turėjo pelno \$452,798,000. Praėjusiais metais tuo pačiu laiku turėjo pelno \$387,030,000. Padidėjęs pelnas ir kitų kompanijų.

• Japonijos armijos sukurimas yra aktualioji klausimų eilėje. Amerika norinti, kad Japonijos armija turėtų apie 350,000 vyrų. Patys japonai galvoja apie mažesnę armiją.

• Prancūzijos prezidento rinkimai įvyks gruodžio mėn. 17 d. Kandidatais teminimi du asmenys — dabartinis prezidentas Auriol ir Laniel.

• Anglija ir Persija artimiausiu laiku atnaujins diplomatinis santykius.

Du Korėjos karo draugai — gen. McArthur ir gen. W. Dean susitinka prisiminti anas sunkius dienas.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radio D-Jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išėina Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Įregistruotas kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

• Bostono Lietuvių Rašytojų Klubas lapkričio mėn. 8 d. Bostone rengia iškilmes Lietuvių Enciklopedijos pirmojo tomo išleidimo proga.

• J. Bačiūnas lapkričio mėn. 8 d. vyks į Bostoną ir ten dalyvaus Lietuvių Enciklopedijos pirmojo tomo išleidimo proga ruošiamose iškilmėse. Lapkričio mėn. 15 d. New York'e dalyvaus p. Garšvos 70 metų sukakties minėjime.

• Chicagoje leidžiamą humoro laikraštį vėl perima redaguoti ir leisti Alb. Valentinas.

• Dail. V. Kasiulis Stibel Galerijoje, Paryžiuje, atidarė septintą savo darbų parodą.

• Čižauskas, Florentina ir Violeta, kurios atvyko 1952 m. sausio mėn. laivu "General Taylor", yra prašomos skubiai pranešti savo adresus BALFUI, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. Iš Immigration ir Naturalization Service įstaigos jų vardu yra gautos "Alien Registration Cards".

• Lietuvių kalbai dėstyti Vasario 16 d. gimnazijoje, parengiamosiose ir žemesnėsese gimnazijos klasėse paskirta Albina Gavelienė-Dumbliauskaitė. Gavelienė 1940 m. yra baigusi Marijampolės Mokytojų Seminariją. Jos šeima yra išemigravusi į JAV, o ji dėl nesveikatos turėjo likti Vokietijoje.

• "Baltische Rundschau" 1953. X. 15 d. laidoje pakartoją "Melmeler Dampfboot" žinutę kad Berlyno birželio 17 d. sukilimo pasekoje įsirutė, Tilžėje, Ragainėje, Klaipėdoje ir Panevėžyje įvykė sabotažo aktai. Klaipėdo-

je, Smeltėje buvę susprogdinti sovietų jūrininkų sandėliai. Tiltas per Nemuną į Tilžę buvęs taip pat susprogdintas. Kadangi jis labai sprogiai saugomas, tai įvykdę sprogdinimą du lietuviai iš Šakių buvę tuojau suminti.

• Dirvos redakcija gavo paminėti Juozo Švaisto Eldorado, apysakas ir vaizdelius. Išleido B e n d r i j a, Vokietijoje (Hegelstr. 6, Hannover, Germany). Knyga kietais viršeliais, gražiai išleista, 150 psl. Kaina \$1.80. Gaunama Dirvoje.

TAUTINĖS SAJUNGOS SKYRIUOSE

PHILADELPHIJOS GIMNAZIJAI SURINKO \$225.00

Philadelphia. Per vasaros karščius beveik visur sustoja visuomeninis darbas. Tačiau turint gerų norų visuomet galima šį tą padaryti.

Philadelphijos Tautinės Sąjungos skyrius puikiai išnaudojo gegužinių sezoną. Gegužinėse, aplankydami tautiečių namus Vasario 16 d. gimnazijai remti surinko 225 dol. Už šį darbą skyrius gavo iš gimnazijos vadovybės gražią padėką.

Stambesni aukotojai: 11,35 dol., aukojo A.L.T. S-gos Philadelphijos skyrius. Po 10 dol. Adv. K. Čeladinas ir Kronatal pasakoje įsirutė, Tilžėje, Ragainėje, Klaipėdoje ir Panevėžyje įvykė sabotažo aktai. Klaipėdo-

kus, J. Tautkus, Vl. Bugenis ir Vl. Bagdonavičius. Kiti aukojo nuo 1-4 dol.

Skyriaus Valdyba dėkoja visiems aukotojams už paramą jos darbe.

Rugsėjo 6 d. skyriaus nariai su šeimomis turėjo subuvimą žinomo Philadelphijos pramoninko p. Dumšos ūkyje. Gražiai tarp savųjų praleidę laiką ir pasilinksminę skyrstėsi visi patenkinti namo dėkodami p. Dumšai už leidimą nemokamai pasinaudoti jo gražiu praku. Šis, nors ir neskaitytinas subuvimas, davė skyriui 23,58 dol. pelno.

Iš tolimiesnių skyriaus darbų numatoma po Naujųjų Metų suruošti koncertą šiuoju pakviečiant pajėgių dainininkų ir sudarant kitą įdomią ir linksną programą.

Lapkričio mėn. 15 d. 3 val. p. p. šaukiamas susirinkimas Lietuvių Muzikinėje Svetainėje. Bus kalbėtojas iš New Yorko. Visus narius kviečiama būtinai dalyvauti. P. M.

HARTFORDO LIETUVIAI

Nuo praėjusio vasario mėn. ir Čiurlioniečių ansamblio koncerto, mūsų kolonijos lietuvių gyvenime neįvyko jokio rimtesnio įvykio. Bet dabar, visi pailsėję, pradeda rūpintis kultūrinės ir organizacinės veiklos dalykais.

Klubo direktoriatas nutarė surengti eilę paskaitų, meninių koncertų, ir jei bus įmanoma, scenos meno spektaklių. Nutarimo įvykdymui paskyrė iš savo tarpo du veikėjus, W. M. Chase ir A. Reky. Pirmą paskaitą — tarptautinės politikos ir Lietuvos vadavimo klausimais, pakviestas ir sutiko kalbėti dr. Br. Nemickas iš FREE EUROPE K-to. Jis atvyks lapkričio 8 d. Gruod. 8 d. numatytas prolegentu Vienybės reakt. p. J. Tysliava. Vėliau P. Vainauskas ir dr. Šerkšnas, o po Kalėdų ir Naujųjų metų tikimasis surengti porą koncertų.

Kitas svarbus klubiečių žygis (nepašalpinio skyriaus narių) papuošti klubo svečių rūmą

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso Virginia 7-6583
Residencijos R.Epublic 7-7868

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiadi. ir sekmadi. ofisas uždarytas.
Seštadi. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Dr. Antanas Rudokas, O. D.

Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus.
4701 S. Damen Ave., Chicago III.
Saukite — YA. 7-7381

Priima: vakarais 6 iki 9, seštadi. 10 ryto iki 4, trečiadi. ir sekmadi. tik susitarus

Tel. ofiso ARmitage 6-0161
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norwest Medical Center
2336 West Chicago Ave.,
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 7-9 p. p. pirmadi., antradi., ketvirtadi., penktadi., 10 ryto — 1 p. p. trečiadieniais 12-4 p. p. šeštadieniais

Dr. I. Kuras Ramunis

Spec.: KODIKIŲ ir VAIKŲ LIGOS
VAL.: pirmadi., trečiadi. ir penktadi. 5-8 v. v.
seštadi. 10 v. r. — 1 v. p. p.

Dr. Jaras Ramunis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VAL.: antradi. ir ketvird. 7-8:30 v. v.
seštadi. 3-5 v. p. p.
7156 S. Western Ave.
MEDICAL CENTER

TEL.: Kabineto: R.Epublic 7-1168
Buto: WALbrook 5-3765

salioną Amerikos ir Lietuvos žymiųjų vyrų paveikslais, būtent, prezidento Geo. Washingtono, Lincoln, dr. J. Basanavičiaus, prez. Antano Smetonos ir dr. V. Kudirkos. Ligi šiol nupirkti tikrai du paveikslai: Gen. Geo. Washingtono ir dr. J. Basanavičiaus (paveikslą nupiešė inž. Justas Guntulis). Lieka įsigyti prez. Smetonos ir dr. V. Kudirkos ir Prez. Lincoln.

Svečių saliono atidarymo proga bus rengiama atitinkamos ceremonijos ir pobūvis su paskaitomis. VMK.

ORGANIZACIJŲ CENTRO VAKARAS DETROITE

Šį šeštadienį, lapkričio 7 d., 7 val. vakare, Hispanos Unidos salėje įvyks Org. Centro ruošiamas vakaras. Bus suvaidinta J. Grušo 4 veiksmų drama "Tėvas". Vaidinimą režisuoja buvusi Kauno teatro dramos artistė Z. Arlauskaitė-Mikšienė. Į vaidlių grupę surinkti gabiausi vaidybos mėgėjai, tat turime pasitikėti, kad pamatysime, rimtai suvaidintą lietuvišką veiklą. Detroito lietuviai yra maloniai kviečiami į šį vakarą atvykti.

AUKOS KONGRESUI

Org. Centras jau prieš mėnesį išdalino aukų lapus savo nariams, rinkti aukas Lietuvių Tarybos kongresui, ypatingai remiant kongresmano Kersteno Bilių. Iš jau gautų žinių galima tikėtis gero vaisiaus. "Aukoja draugijos, aukoja ir pavieniai asmenys.

Org. Centro vakaro pelnas irgi skiriamas Liet. Tarybos kongresui.

Ta pačia proga bus paminėta Organizacijų Centro įsisteigimo 10 metų sukaktis. Organizacijos veiklai apibūdinti yra pakviesti du kalbėtojai: F. Motūzas ir P. Medonis.

Marija Sims

DIRVĄ UŽSISAKYTI

galima ir šiandien, nėra reikalo

laukti nei metų, nei mėnesio pabaigos!

DIRVOS ATSTOVAI

į kuriuos galima kreiptis visais DIRVOS prenumeratos ir skelbimų reikalais:

Baltimore, Md.
Antanas Česonis
1323 Hollins St.

So. Boston, Mass.
Brunonas Kalvaitis,
545 East Broadway.

Chicago, Ill.
Jonas Paplėnas,
4416 So. Hermitage Ave.,
YArD 7-0191

Dayton, Ohio
J. A. Urbonas,
1302 Lamar St.

Detroit, Mich.
Vl. Pauza,
14154 Archdale St.

Newark, New Jersey
A. S. Trečiokas,
314 Walnut St.

New York-Brooklyne
Antanas Sodaitis,
57-56, 63rd St.,
Maspeth, N. Y.

Omaha, Nebr.
J. Povilaitis,
5617 So. 31 St.

Waterbury, Conn.
Vladas Varneckas,
2157 N. Main St.

Hamilton, Canada
Antanas Mingėla,
190 Catherine St. S.

Montreal, Canada
Stepas Kęsgaila,
6882 Beaulieu St.

NAUJAS PRELATUS LIETUVIŲ DRAUGAS

St. Louis, Mo. Kunigą Thomas Woods, St. Louis, Mo. Šv. Tomo Akviniečio parapijos kleboną po piežius pakėlė prelatus.

Naujasis prelatas yra didelis tremtinių bičiulis ir nuolatos šelpia lietuvių kunigus likusius Vokietijoje. Jis yra pakvietęs į savo parapiją pastoraciniam darbu ir lietuvių tremtinių kunigą Zenoną Gelažį, nors lietuvių prie šios parapijos ir visai nepriklauso.

Mokykloje tremtinių vaikai iš prelato lūpų nuolatos girdi: "Gražiai kalbi angliskai, bet nepamiršk ir tėvų kalbos". Šio kunigo pagerbimas yra džiaugsmas kiekvienam tremtiniui.

Tremtinis

ATPIGINTA "KNYGŲ LENTYNA"

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas atpigino jo leidžiamą bibliografinio biuletenio "Knygų Lentyną" prenumeratą kainą 1953 metams. Europos, Afrikos, P. Amerikos ir Australijos šalyse iki vieno (1) dolerio su persiuntimu. JAV-se ir Kanadoje prenumeratos kaina nepakeista: 1 dol. 50 c. metams. Pašto perlaidas ir čekius adresuoti:

Lithuanian Bibliographic Service,
602 Harvey St.,
Danville, Ill., USA.

Gaukit žemos kainos Farm Bureau automobilio apdraudą — sutauipykit iki 20%! Vienoda ir pastovi bendrovės politika... greitas, draugiškas patarnavimas. Tai antras didžiausias auto apdraudėjas.

FARM BUREAU MUTUAL
AUTOMOBILE INSURANCE CO.
COLUMBUS, OHIO

Saukite:
PAULINA MOZURAITIS
13706 Benwood Ave.
Telephone: LO 1-7795.

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anoj uosėj ežero Pulgis Andriūša Aukštelis (elementorius)	1.50	Namai ant smėlio J. Gliada	2.00
Step. Zobarskas Aukštųjų šimonių Likimas	2.25	Nemunas St. Kolupaila	2.50
Ieva Simonaitytė Anglų kalbos gramatika	3.50	Neramų buvo Laisvės Alėjos B. Daubaras	1.50
J. Kukanauza Anglų kalbos gramatika	2.00	Nusikaltimas ir bausmė I F. M. Dostojevskis	3.00
V. Kamantaukas Anderseno pasakos	1.00	Ora pro nobis J. Gliada	4.00
I ir II dalis po Arkivysk. J. Matulevičiaus užrašai	2.00	Pirmoji naktis L. Pirandello	1.50
Aukso kirvis Juozas Švaistas	2.50	Po Tėvynės dangum Zodžiai vytes Nemunėlio. Paveikslai V. Augustino	2.06
Barabas Paer Lagerkvist	2.25	Petras ir Liucija Romain Rolland	1.20
Baltasis Vilkas K. Binkis	1.00	Pasaulio Lietuvių Zinynas Ancietas Simutis	5.00
Balutis J. J. Bačiūno leidinys	1.50	Pragaro povalstis V. Alant	3.50
Baltaragio malūnas K. Boruta	2.50	Pirmas rūpestis Jurgis Jankus	2.00
Broliai Domeikos L. Dovydenas	2.50	Princas ir elgeta Mark Twain	1.20
Buriavimas ir jūrininkystė B. Stundžia	2.00	Per Klausčių ūlytėlę Liudas Dovydenas	2.20
Didžioios atgalios R. Spalis	3.50	Pietų vėjelis Vyta Nemunėlis	1.00
Džiaukis gyvenimu O. Swett Marden	0.70	Paklydę paukščiai I Jurgis Jankus	2.20
Doleris iš Pittsburgho Stepas Zobarskas	0.80	Paklydę paukščiai II Jurgis Jankus	2.00
Daili saulytė J. Švaistas	1.50	Petras širvokas Juozas Švaistas	2.70
Eldorado Francis Mauriac	2.60	Po raganos kirviu Jurgis Jankus	1.50
Gyvačių lizdas Gatvės Berniuko Nuotykiu	5.00	Pabučiavimas J. Grušas	1.50
Gimdytoja Francis Mauriac	1.75	Raudonasis siaubas Salik Vogulov	1.25
Giesmė apie Gedminą B. Sruoga ir V. Petravičius	2.00	Raudonasis Tvanas Ignas Šeinius	1.00
Gintariniai vartai N. Mazalaitis	2.00	Raudoni batukai Jurgis Savickis	1.50
Gimtojo žodžio baruose P. Jonikas	1.50	Ramybė man J. Kėkštas	0.80
Haufo pasakos I d. Ignas Šeinius	1.75	Raguvos malūnininkas V. Tamulaitis	0.25
Kazimieras Sapieha B. Sruoga	2.50	Sudie, pone Čipse James Hilton	0.75
Karoliai Guy de Maupassant	2.50	Silka ir vilkai Runcė Dandieris	1.00
Kaip jie mus sušaudė J. Petraitis	1.80	Senųjų lietuviškų knygų istorija V. Biržiška, kiet. virš.	3.00
Kuprelis Ignas Šeinius	2.00	Saulės lakrodžiai Henrikas Nagys	1.00
Kalorijo, ir doleriai Vilius Bražvilis	2.00	San Michael knyga I Axel Munthe	2.50
Kryžkelės A. Vienuolis	3.50	San Michael knyga II Axel Munthe	2.50
Konradas Valenrodas Adomas Mickevičius	1.50	Sventieji akmenys Faustas Kirša	2.00
Kelias ir kryžkelės Putinas	2.50	Sventoji Lietuva Jurgis Savickis	3.00
Kaimiečiai V. S. Reymont I-II-III-IV	3.00	Sventoji Inga A. Škėma	2.50
I ir II dalis po III ir IV dalis po	3.50	Šapnų pėdomis V. Kazokas	1.00
Kudirkos raštai A. Rinkūnas	5.00	Tarp žalsvų palapinių P. Kesius	3.00
Kregždutė A. Rinkūnas	1.50	Tėvų pasakos A. Giedrius	1.00
Krėvė Mickevičius K. Binkis	2.00	Tolimieji kvadratai J. Grišmanauskas	2.00
Kelias į pasisekimą Grabau - Grabauskas	2.00	Tautosakos Lobynas J. Baly	3.00
Lietuvių Kalbos Istorija Dr. P. Jonikas	3.00	Tomas Nipernadis August Gailit	2.50
Lyrika K. Binkis	2.00	Tarp pelių ir vyrų John Steinback	1.25
Loreta Stasius Būdavas	1.80	Tėvelių pasakos A. Giedrius	0.30
Lietuva A. Bendorius	2.75	Ugnies pardavėjas Baly Rukša	1.00
Laikšai žmonėms G. Papini	2.00	Vėlykų pasakos N. Butkienė	1.00
Lietuvių Literatūra Pranas Naujokaitis	2.00	Vidurnakčio vargonai Česlovas Grincevičius	1.50
Lietuvių Tautos Kelias M. Biržiška	3.00	Vincas Krėvė Mickevičius	2.00
Lietuvių kalbos vadovas Red. prof. Skardžius	4.50	Vyturėliai Laukuose Vikt. Šimaitis	0.75
Lietuviškos pasakos J. Baly	2.50	Trylika nelaimių R. Spalis	1.25
Lietuvių poezijos antologija J. Aistis ir A. Vaičiulaitis	6.00	Vilnius tarp audrų J. Cicėnas	5.00
Lekucio atsiminimai (jaunimui) A. Giedrius	1.50	Valkų knygelė M. Valančius	1.80
Lietuvių archyvas Bolševizmo metai	3.00	Varpai skamba Stasius Būdavas	2.50
Lietuvos Valstybės Konstitucijos J. Aistis	0.70	Vigori metai ir viena savaitė B. Gaidžiūnas	1.50
Lietuva tirny Panceuose B. T. Dirmeikis ir V. Rastenis (Jonas Andriūnas ir Petras Svyrus)	1.50	Taupoji Virėja A. Vilainis	1.50
Mazasis Lietuviškai Angliškais žodynais	2.00	Užuovėja M. Katliškis	3.50
Metūgės B. Pakelevičiūtė	1.00	Zmonijos likimas V. Bagdonavičius	3.50
Mėnuo vad. medaus N. Mazalaitis	2.50	Zemaičių žemė A. Vilainis	1.50
Meškiukas Rudnisiukas Vyta Nemunėlis	2.00	Zemaičių krikštai P. Abelkis	3.50
Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite		Zvaigždėtos naktys Augustaitytė-Vaičiūnienė	1.00
		Zmonės ant vieškelio Liudas Dovydenas	1.00

DIRVA, 1272 East 71 St.

Lietuvių Prekybos Namai Chicagoje

Viena moderniausių, lietuvių vadovaujama, baldų ir namų įrengimų prekybos įmonė, užimanti per 15,000 kv. pėdų plotą.

Baldai ir kiti namų įrengimai pristatomi iki 150 mylių už Chicago be jokių primokėjimų.

TELEFUNKEN RADIO APARATAI

Europos stotims klausyti, televizijos aparatai, rašomosios mašinėlės lietuvišku raidynu.

Įmonė atidaryta: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. vak.

kitomis dienomis nuo 9 iki 6 val. vak.,
sekmadieniais nuo 10 iki 5 val. vak.

Furniture Center, Inc.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3222-24-26 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Tel. Victory 2-4226

Kai laivas artėja prie Europos

LAIVE ESAMA TAUTIEČIŲ. — KELIONĖ PER ATLANTĄ VIS DAUGIAU VILIOS. — HOLLYWOODO GRAŽUOLĖ? NE, TAI ŠVABĖ. — SENIEJI ATEIVIAI NEPAIMIRTA TĖVISKES. — JAUNIMĄ MAŠINA AMERIKA. — JAUDINA ARTEJANTI EUROPA. — ĮSPŪDŽIAI BEŽIORINT NUO LAIVO DENIO.

Jei kas pasakytų, kad kelionė per jūras laivu yra nuobodūs dalykas, atsakytų — klystate.

Nori šokti? Tai įmanoma kas vakarą. Įvairių žaidimų mėgėjai aprūpinami vad. "arklių lenktynėmis" ir kitais žaidimais, bare kortų mėgėjai kas vakarą metasi į įprastinį azartą, o baras pasiūlo įvairiausių amerikinių, skotinių ar europinių gėrimus, kurių kainos kartais žemesnės kaip pačioje Amerikoje. Panašiai ir su rūkalais. Gėrimai ir rūkalai, tai vieninteliai dalykai, kurie reikalingi papildomo pinigų. Visa kita keleiviams teikiama už jo nusipirktą kelionės bilietą.

Nori sutikti lietuvių laive? Ir tai įmanoma, nes šiuo metu gal kiekviename laive, skrodžiančiame Atlantą, vis atsiras tai koks studentas, mūsų organizacijų Amerikoje pareigūnas, ar šiaip užsigeidęs "paatostogauti" gimtajame kontinente. Štai ir tuo laivu iš viso plaukė šeši lietuviai, jų tarpe JAV lietuvių veikėjai Trečiokai iš Newarko ir viena tautietė iš Baltimorės su dviem mažamečiais vaikais.

Jau taip įprasta, kad tautiečiai visko sąvūjį. Toli atskirti vis vien susigaudome ir stengiamės palaikyti ryšius. Trečiokai bent dešimtį metų neplaukė per Atlantą, tačiau seniau, ypač į laisvą Lietuvą, daug kartų keliavę per Atlantą. Pirmas įspūdis — Trečiokas ne tik turistai, bet labai susisieloję lietuviškais reikalais. Pasirūpęs Vokietijoje daug ką atliko Balf'o ar bendruomenės reikalais, jis ir laive apsirovęs dokumentais, laisvais, iškarpomis, laikraščiais, juos skirsto, svarsto, planuoja kelionės maršrutą. Kaip "vokiečiai", neblogai pažįstę tą kraštą, aiškina malonesiems tautiečiams apie kai kuriuos vokiečių papročius, tvarką, geležinkelius ar viešbučius.

Tautietei su mažu kūdikiu ant rankų daug aiškinti netenka. Ji palikusi vyrą Amerikoje, tikisi pragyvensianti su vaikais geriau vokiškoje žemėje. Sako, klimatas Amerikoje nepakendamas, Vokietijoje esama giminių, tad galima būsią prisiversti. Nėra lengva moteriškai su dviem vaikais pačiai vienai keliauti, bet ką reiškia toks vargas, kai palygini su tais laikais, kada mano tautiečiai keliavo kaip silkes prigrūstuose laivuose, kaip žmonės su labai nežinoma ateitimi, vyksta į kraštą, nepaprastai svetimą ne tik savo gamta, bet ir pačių žmonių papročiais, mentaliteta? Moteris domia laimė ir gal jai pavyks. Nenuostabu, kad vis daugiau ir daugiau naujųjų ateivių pasirūpė kelione per Atlantą ir jie nesibaidys senutės, nesantaikios paskendusios Europos pavojų ar įvairių nepriekšlių. Vis daugiau keliaus ir tokie, kurie norės vieną kitą mėnesį pakvėpuoti "Lietuvos pakluonės" oru. Ką gi reiškia, e, nors ir sunkiai uždirbti keli šimtai dolerių, prieš žmogaus troškimą pagyventi įprasto kontinento, gamtos, papročių atmosferą?

Bet laivas vis monotoniškai dejuodamas skrodžia bangas ir kur tik nežūrėsi, visur tik jūra ir jūra. Praslinko jau ir trečia, ketvirta diena. Ir jei tik tektų stebėti jūrą, aišku, kelionė pavirstų į kančią, bet ne į pirmos rūšies atostogas.

Kur tik pažvelgsi laivo viduje, vis tas pats vaizdas. Vieni lašo laisvus, kiti lošia kortomis, kiti paskendę knygose, dar kiti sėdi prie stiklų.

Orkestras — trio, pritariant daugumai publikos, groja "O, mein lieber Augustin" ir "Lili

V. RIMVYDAS

Marlen". Abiejų kontinentų vokiečiai visa gerkle traukia. Ne vienas iš jų, ypač vykstantieji aplankyti seniai bemaitytas gimtines, ašaroja. Amerikiniai vokiečiai su nemažesniu užsidegimu traukia ir Amerikos kontinento liaudies kūrybą.

Senųjų ateivių laikysena įdomi. Jie žiūri pro sentimentų akinius į savo sparciai iš griuvėsių atstatančią Vokietiją, bet savo "American way" neatsisakys nė už jokių pinigų. Amerika, kaip pastebėjo anoji senutė, jiems jau Heimat, o Vokietija — alte Heimat. Ar kitoks būtų vaizdas, jei esant sąlygoms, laivu plaukiant Lietuvos aplankyti senieji ateiviai lietuviai?

Muzikos klausosi juodaplaukė gražuolė. Aiškiai amerikietė, gal net iš Hollywoodo? Užkalbinu. Ir ką gi, pasirodo esanti iš Ravensburgo, taigi vėl švabė. Pa-buvo Amerikoje metus ir... jau "amerikonė".

— O, jūs amerikonas? Pavydžių jums. Mums Vokietijoje daug ko trūksta, neturim tokių patogumų, kaip jūs. Negalio juo įtikinti savo kalbomis apie žavingą Vokietijos gamtą, įprastus papročius ir pan.

— Negi gamta tamsta nori gyventi? — atsauna.

Ir po panašių pasisėkėjimų aiškėja keli dalykai. Vokiečiams, o ypač jų jaunimui, Amerika padaro labai didelį įspūdį. Tas jaunimas dar anksčiau begalo mėgė wild west filmas, dar 1948-49 metais su entuziazmu šoko jitterbug ar boogie-woogie, o jau ką bekalbėti apie itaką, pabuvus nors vienerius metus Dėdes Samo krašte? Kaip vėliau teko pastebėti, tas jaunimas pačioje Vokietijoje labai pasisavinęs įvairius amerikinius papročius. Ir ne tik jaunimas. Jei galėtų, tai iš Vokietijos iš-emigruotų bent porą milijonų jos gyventojų, nežiūrint į tai, kad Vokietija per tuos ketverius nebuvo metus yra padariusi nepaprastą pažangą ir jos gerbūvis kyla kiekvieną mėnesį.

Nėra čia vietos nagrinėti, kodėl vokiečiai, anot jo vieno pasakymo, virto tikromis "beždžionėmis". Aišku tik tai, kad kitų kontinentų blizgučiais ir augstesniu gyvenimo lygiu ypatingai žavisi mažiau dvasine kultūra susirūpinę žmonės. Net ir tas, nieko Amerikoje neuždirbęs švabas nuo Ludvigsburgo, linksmas iš paviršiaus, bet skurdokas žmogelis, visą laiką kalbės apie Ameriką: — o' jo, tai puikus kraštas, tik velnias mane nešė į tą įmonę New Jersey ...

Laivo tarnautojas vėl mokuoja įprastą signalą. Reikia judintis vakarienei, nors ir smagu skaityti besėdint šioje sofoje. Vakare žada rodyti filmą su tais idiotiškais juokdariais Marlin ir Lewis. Neapsimoka gaisinti laiką, geriau bus pasisėkėti su vaishingaisiais Trečiokais. Mūsų keliai išsiskirs jau Bremenhaven. Ir mano tautietis

įdomiai pasakoja, kaip juos pasikvietęs laivo kapitonas vaišinęs. Ir nenuostabu, nes jei dalis keleivių vyksta šiuo laivu, tai Trečioko nuopelnas. Juk jis turi savo laivininkystės ofisą Newarko ir daugelį keleivių yra tarpininkavęs.

Po vakarienes, po muzikos ar šokių, daug keleivių negali užmigti. Ne dėl muzikos garsų, pakilusio laivo siurbimo ar susijaudinimo, bet pasigincijus su bendrakeleiviais.

Ketvirtadienį po piet išplaukė iš New Yorko, trečiadienį rytą jau pasiekė Airijos krantus. Aiškiai prie stalo vakarienes metu atrodė susijaudinęs džen-telmeniškas airis (reta išimtis), aiškiai bare jautėsi pagyvėjęs "trafikas" ir daugiau buvo riksmų bei šūkavimų. Kai ramesnieji keleiviai dėjo visas pastangas atsidurti miego karalystėje, kai motorų burzimas jau buvo pakankamai prapastas, tai ligi vėlos nakties koridoriuose triukšmavo airiai ir vokiečiai, bejausdami besitariančių kontinentą. Ir tas jausmas, ne tik įklausiusi šūkavimai, daug kam sutrumpino tos nakties miegą.

Žemė, žemė — akyse atsistoja seniai skaityty Jules Verno apysakų epizodai. Tai jau įvykis, pergyvenimas, kai tenka penkis ir pusę dienos matyti tik beribio "okeano bangas. Nors šaltas rytas, nors neseniai tik pakilusi saulė, bet viršutiniame denyje daugiau ir daugiau matyti susijaudinusių keleivių. Šiaip tuo laiku bemiegęs Ludvigsburgo švabas jau dairosi į abi puses, abu senukai irgi ro-poją į kelintą augstą žiūrėti žemės, neatsilikia ir juodaplaukė ravenburgietė su savo draugėmis. Nėra tik pačių airių — jie anksti turėjo pusrūčius ir dabar su savo lagaminais laukia išlipimo momento. Jie jaudinasi daugiau už denyje susibūrusius.

Laivas sustoja netoli krantų ir uostan neplaukia. Iš Cobh at-pukšnoja laivelis ir jis paėmė keleivius. Nuvež juos į tuos gražiuosius Airijos slėnius, kurie vis dar stovi akyse, kai prisimė-ni nuostabią puikią filmą "The Quiet Man", apie airį, grįžusį savo tėvynėn, Nors krantas tolokai, bet tas žuimas, žuvėdros, įlankų vaizdai prirakina prie denio.

Paskutinės trys kelionės dienos tai nuolatinis bėgiojimas į denį. Juk štai šią naktį pasiek-sime jau Europos kontinentą, Le Havre uostą Prancūzijoje, o ryt jau ir britų Southamptoną. Įspūdis seks įspūdį. Vienas po kito keisis kraštai ir žmonės. Retas kelionės pajavirinimas.

Ir ar reikia stebėtis, kad kita rytą, pučiant žvarbiam vėjui, porą valandų stebėjom ir gro-žėjomės Le Havre uostu ir kal-vose išsidėčiusiu miestu, jau kvėpavom Europa ir sekėm mažą automobilukus ir įprastus dviračius. Dar už kelių valandų laivas ilgais vingiais pasiekė garsiąją britų laivyno bazę iš invazijos Europos laikų ir di-

Stutgarto lietuviai

Nauja šalpos komisija
Stutgartė

Rugsėjo 27 d. Stutgarto apylinkės lietuviams buvo dalinamos BALF'o atsiųstos gėrybės: apranga ir pieno milteliai. Po to įvyko Šalpos Komisijos iniciatyva sušauktas metinis susirinkimas, kuriam pirmininkavo A. Šukys. Sekretorium buvo M. Teišerskis. Šalpos Komisijos pirmininkas A. Skeivelas padarė apyskaitinį pranešimą. Į naują Šalpos Komisiją išrinkti: dipl.inž. L. Prosiniskis, M. Lėmanienė, A. Leščinskis, J. Trakis ir V. Mickevičius.

Padėka užjūrio lietuviams

Šiame susirinkime buvo priimta tokia padėkos rezoliucija: 1. pareikšti mūsų sesėms ir broliams, gyvenantiems JA Valstybėse, Kanadoje, Australijoje ir kituose kraštuose, nuosirdžiausią padėką už teikiamą mums įvairiomis gėrybėmis pagelbą, o taip pat už mūsų švietimo institucijų rėmimą. Šioji pasipiršta teikia mums ne tik finizinių, bet ir dvasinių jėgų grumtis su mūsų vargais ir sunkumais;

2. padėkoti užjūrio lietuvių šalpos organizacijoms, o ypatin-gai BALF'o Centro ir jo padalinų vadovybėms už jų dirbamą darbą ir rūpestingą tarpininkavimą tarp rėmėjų ir paramos reikalingųjų;

3. palinkėti BALF'o pirmininkui prof. kan. dr. J. B. Končiui geros sveikatos ir daug sėkmės jo tolimesniame darbe, lengvinant sunkią tremtinių dalį.

Padėka Senatoriui Kerstenui

Iškilius sumanymui pareikšti sen. Kerstenui padėką už jo žygius, kuriais siekiama Lietuvos laisvinimo bylos suaktyvinti, išaiškinant priverstiną, smurtu ir klaida bolševikų įvykdytą Lietuvos ir kitų Pabaltijos kraštų užgrobinimą ir brutalių šių tautų naikinimą, susirinkusieji padėdė valdybai suredaguoti ir išsiųsti sen. Kerstenui atitinkamą padėkos raštą.

Tremtyje liko patys silpniausieji: vaikučiai, ligoniai, invalida, našlės, seneliai. Savo auka parodyk jiems, kad jų nepapiršai.

delį uostą — Southamptoną. Visa kelionė į uostą jau teikė daug įspūdžių — pilna pakelių laivų, mus pralenkia pakeliui į Ameriką didysis ir greičiausias "United States" laivas (išplaukęs iš New Yorko dieną vėliau už mus!), juda kiti laivai, povandeniniai, nardo sprausminiai lektuvai. Įdomu sekti iškrovimo veiksmus, puikią britų neseniai pastatytą krantinę. Dar tą patį vakarą laive, jau plaukiant Vokietijos kryptimi per šiaurės jūrą, įvyksta vokiečių valdininkų atliktas dokumentų, daiktų paviršutiniškas patikrinimas.

Visą paskutinę dieną banguoja šiaurės jūra laivas artėja prie Vokietijos. Lyja. Praslenkame Helgolino žiburius ir štai naktį po 11 val. vilkikų lydimas laivas pamažu prislenka prie apšviestų Bremenhaveno krantinės žiburių. Mus išlaipins tik kita rytą, tačiau ligi vėlybos nakties minia vokiečių antrame stoties pastato augšte ir denyje susirinkę mojuoja, šūkauna, teiraujasi apie artimuosius.

— Ei, mama, ar matai mane? Tai, aš Helga. Kur tėvas, brolis?

— Kaip tu užaugai. O kur tavo sesutė?

Pasikalbėjimai nuo denio ilgai nenutilsta. Ir nenuostabu. Daug kam nauji įspūdžiai, daug kam prasideda naujas gyvenimas.

(B. d.)

Stutgartė kraunamas brangus
dvasinės kūrybos turtas!

Atsiliędamas į bendruomenės valdybos atsišaukimą, kai kurios knygų leidyklos ir pavieniai asmenys apylinkės bibliotekai jau paaukojo per 150 knygų. Visa eilė laikraščių ir žurnalų leidėjų siunčia bibliotekai savo leidinius nemokamai. Susidomėjimas biblioteka yra labai didelis: knygos, laikraščiai ir žurnalai eina iš rankų į rankas. Neabejotina, kad dvasinį skurdą kenčiantiems tremtiniams biblioteka praskaidrins dvasią ir stiprins jų tautinius jausmus. Lietuvos išlaivinimo valandai atėjus, ji bus puiki dovana atsi-kuriantįjį tėvynę.

Valdyba labai prašo visas leidyklas ir pavienius asmenys siųsti jai knygų, žurnalų ir laikraščių, už ką iš anksto nuosirdžiausios dėkotas. Dėdami grūdą prie grūdų, pripildim aruodą. Iš labiausiai pageidaujamų knygų minėtinos: Lietuvių tautos kelias, Aukštųjų Šimonių likimas, Partizanai už geležinės uždangos, Namai ant smėlio, Raudonasis tvanas, Dulkės raudonam saulei, Lietuva (A. Bendoriaus), Vilnius tarp audrų, Giesmė apie Gediminą, Lietuvių archyvas, Keliai ir kryžkeliai, Konradas Valenrodas, Baltasis vilkas ir t.t.

Siųsti šiuo adresu:
Litausches Komite,
Stuttgart-Bad Cannstatt,
Steinhaldenstr. 153,
Germany, US Zone.

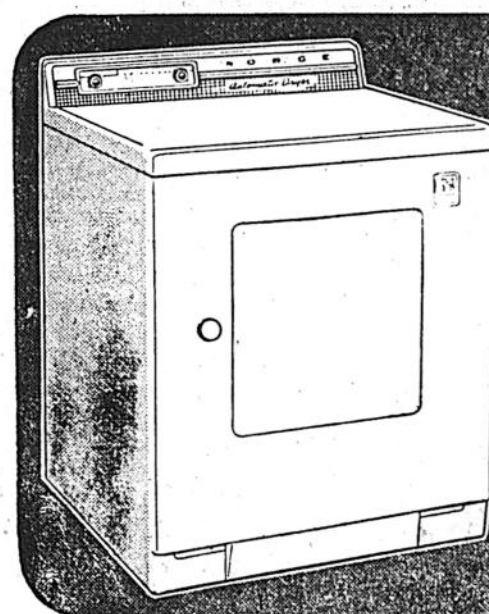

Ruduo — medžioklės sezonas. Medžiotojas apžiūri elnią, nušautą Californijoje, su dvigubais, stipriais ragais.

LIETUVIŲ DIENOS

Ilustruotas mėnesinis žurnalas, leidžiamas lietuvių ir anglų kalbomis, užsisakyti visiems. "Lietuvių Dienos" duoda kiekviename numeryje per 40 puošnių, įdomių ir aktualių nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo ir veiklos. "Lietuvių Dienų" kiekviename numeryje skaitytojas ras įdomių ir aktualių straipsnių, beletristikos ir informacinės medžiagos iš pasaulio lietuvių gyvenimo. "Lietuvių Dienos" turi anglišką skyrių, parašai po nuotraukomis duodami abiem kalbomis, todėl šis žurnalas prieinamas ir čia gimusiems bei kitataučiams. "Lietuvių Dienų" vienas numeris siunčiamas susipažinimui nemokamai, prisijungus savo adresu. Metinė prenumerata 4.00 dol. Administracijos adresas: "Lietuvių Dienos", 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

For the first time in dryer history...
AN UNCONDITIONAL MONEY-BACK
GUARANTEE

NEW
NORGE
TIME-LINE
AUTOMATIC
DRYER

GUARANTEED TO SAFELY DRY ALL
WASHABLE FABRICS (EVEN DELICATE
SYNTHETICS) OR YOUR MONEY BACK!

Only NORGE has all these
exciting new features!

- 4-WAY SELECTIVE DRYING... (1) Tumbling with Heated Air; (2) Tumbling with Air Only; (3) Stationary with Heated Air; (4) Stationary with Air Only; safe, "Tailor-Made" drying for every fabric!
- TIME-LINE CONTROL... completely automatic from start to finish!
- SMOOTH SUPER-SIZE CYLINDER... takes a full load without tangling.
- Lower drying temperatures prevent scorching, burning and discoloring of fabrics.
- BUILT-IN 5-WAY VENTING... eliminates installation problems.

\$239 Automatic Electric Model
Also available in Automatic Gas Model

LOW DOWN PAYMENT — EASY TERMS

SEE THE MATCHING NORGE TIME-LINE AUTOMATIC
WASHER GUARANTEED TO SAFELY WASH YOUR
CLOTHES WHITER, BRIGHTER, CLEANER — OR YOUR
MONEY BACK!

GUARANTEE

Try this sensational new NORGE Time-Line Automatic Dryer at OUR RISK! Use the NORGE Automatic Dryer in your own home. If, after 30 days, you're not completely satisfied that it will outperform any other dryer — at any price... we will take it back and refund your money. Only NORGE offers this unconditional money-back guarantee!

1953 Good Design
Award Winner!

Only the Norge Automatic Washer and Dryer have been awarded this outstanding honor by The Museum of Modern Art, New York, for excellence of design.

FREE! A gay, useful all-purpose Norge "Laundry Maids" apron... come in today and ask for it!

SEE THE NORGE TIME-LINE "LAUNDRY MAIDS" CHANGE WASH DAYS TO WASH MINUTES AT

SUPERIOR RADIO & TELEVISION

5815 Superior Ave. • UT. 1-2584

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigiai kainą atspausdinti profines korteles, įvairias blankas, vakarams bilietus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Telef.: HE 1-6344.

Sveikata Sloga ir persalimas

Kiekvienų metų rudenį ir žiemą gana žymus žmonių skaičius sunegaluoja ir susergera įvairiomis kvėpavimo takų ligomis.

Nauji laimėjimai medicinos srityje, įvairių naujų ir stiprių vaistų atradimas, pastaraisiais metais suteikė gydytojams tuos naujuosius "stebuklingus" ginekologus, kurių pagalba jie dabar įstengia nugalėti daugelį sunkių ligų, anksčiau didelį kiekį žmonių nuvariusių į kapus. Tačiau prieš "eilinę" slogą ir "eilinį" persalimą tikrai efektyvių ir greit veikiančių vaistų dar nėra surasta.

Sukėlėjai. Vaistų prieš šią susirgimų grupę pasigendama ne todėl, kad ji tuos susirgimus nebūtų buvę atkreipta pakankamo dėmesio (kaip kad daugelis žmonių vis dar tebemanoma), bet kad šie susirgimai yra išsukiami tokių sukėlėjų, prieš kuriuos iš vis efektyvių vaistų dar nėra surasta.

Susirgimų priežastis — mažytės gyvos būtybės, vadinamos virusais. Jie yra tokie mažyčiai, jog lengvai "pralenda" ir per visokius filtrus. Jų skersmuo apie 500-1000 kartų mažesnis už raudonųjų kraujo kūnelių skersmenį, kuris irgi nėra didelis.

Jie daug kuo skiriasi nuo kitų sukėlėjų — bakterijų, kurios yra tiesiog milžinai, palyginus su virusais.

Viena iš būdingiausių virusų savybių yra ta, jog jie gana dažnai gali ilgą laiką gyventi kito, didesnio organizmo narveluose, nesukeldami jokių sutrikimų, kol staiga jie pasikeičia ir gali sukelti labai rimtą ligą. Tokio pasikeitimo priežastys ne visada yra žinomos, tačiau neabejotina, jog "šeimininko" organizmo nusilpimas, — dėl kokių priežasčių tai būtų, — tą jų pasikeitimą paskatina. Todėl ir slogos bei panašūs susirgimai dažnesni tais metų laikais, kai nepalankios oro sąlygos, šaltis ir drėgmė daugiau nusilpnina žmonių organizmą. Gi susirgindami vieną žmogų, virusas lengvai persiduoda ir kitam, ir čia jau iš karto pasireiškia savo piktybinėje, ligą sukeliančioje, formoje.

Vaistų prieš virusus, išskyrus skiepus, kaip ir nėra. Nei penicilinas, nei kiti panašūs vaistai, taip efektingi prieš bakterijas, jų visai "nebauduoja". Lieka tik viena galimybė — bendrai sustiprinti organizmą ir tuo įgalinti jį nugalėti infekciją.

Skiepijimas čia prisideda pakeldamas žmogaus atsparumą prieš vieną kurį virusų rūši. Tačiau prieš slogas ir persalimą ir jie mažai tegali padėti. Viena, nors šie sutrikimai visi pasireiškia labai panašiai ar net ir vienu vienodu, tačiau tyrimai rodo, jog jas sukelia bent kelių rūšių virusai. Gi skiepai apsaugo tik nuo vienos virusų rūšies. Antra, ir skiepijimas apsaugo tėra tik laikinai — vos keliems mėnesiams. Taip kad praktiškai ir šis apsaugojimo forma tėra efektyvi tik tam tikrais atvejais, — kai žinoma, kuris virusas yra ligos sukėlėjas.

Ligos pasireiškimas. Dažniausias užsikrėtimo būdas yra taip vadinama "lašelių (droplet) infekcija". Kiekvienas iš mūsų žino, jog čiaudint ar kosint pasiskleidžia į aplinką daugybė smulkių lašelių. Gal mažiau žinoma, jog tas pats atsitinka ir kalbant ar net ir giliai kvėpuojant. Toks, smulkiųjų, mikroskopinių lašelių sklaidymas į aplinką, vyksta nuolat ir kiekvienas žmogus tai daro, — ar tai sveikas, ar ligonis.

Sloga ar kitom kvėpavimo takų ligomis susirgęs žmogus tuo pačiu keliu aplink save nuolat sėja ir ligos sukėlėjas. Kiekvienas iš mūsų nuolat yra pastatytas į pavojų užsikrėsti dau-

DR. J. RAMUNIS, Chicago

gelio ligų, kurios yra perduodamos šiuo "lašelių infekcijos" keliu. Tačiau kad žmogus susirgtų reikia trijų momentų:

1. Kad sukėlėjai būtų pakankamai stiprūs, pajėgūs sukelti susirgimą, — mediciniškai tariant, kad jie būtų pakankamai virulentiški.

2. Kad pakankamai didelis kiekis iš karto užpultų naują "šeimininką" ar kad mažesni kiekiai pakartotinai būtų "papildomi".

3. Kad užsikrėtęs žmogus, dėl įvairiausių laikinų ar nuolatinių sąlygų bei aplinkybių, nebūtų pakankamai atsparus kovoti su vienkia ar kitokia infekcija.

Susirgimas ar nesusirgimas, o taip pat ir ligos sunkumas, priklauso nuo visų tų momentų susidėrinimo. Liga kartais gali pasireikšti praėjus ilgesniam laikui tarpui nuo užsikrėtimo, kai organizmas susilpnėja.

SVARBIEJI LITUANISTINIO DARBO RAMSČIAI

SUDARYTA LITUANISTIKOS INSTITUTO IZDO TARYBA

Kaip jau savo laiku buvo spaudoje skelbta, šių metų vasario 20 d. Chicagoje, inž. A. Rudžio, Illinoiso Lietuvos Prekybos Rūmų ir Rockwell Engineering Co. prezidento rezidencijoje (9339 S. Oakley Ave.), buvo sukvietas Lituanistikos Instituto (281 Olmstead Rd., Riverside, Ill.) Izdo Tarybos organizacinis susirinkimas, kuris išrinko tos tarybos valdybą su valdybos pirmininku inž. A. Rudžiu priešaky.

Nuo to laiko organizacinis instituto darbas jau beveik yra visai baigtas. Rugsėjo pradžioje Lituanistikos Instituto buvo įregistruotas Illinoiso gubernatūroje Springfielde ir gautas čarteris jam veikti kaip nepelno institucijai. Šiuo pranešimu skelbiamas ir Izdo Tarybos narių sąrašas, į kurį įeina šie plačiai žinomi biznierių, visuomenininkų ir profesionalų, kurių didžiausias daugumas yra Chicagoje bei jos apylinkių gyventojai (abėcėlės eile): kun. I. Albavičius, J. Bačiūnas (Sodus, Mich.), A. Baliūnas, St. Balzekas, Dr. S. Biežis, Dr. M. J. Colney (Waterbury, Conn.), Dr. P. Daužvardis, adv. P. P. Gaddy, P. Gaučys, J. Ginkus (Brooklyn, N. Y.), D. Kuraitis, J. Kutra, Just. Mackevičius, J. Pakel, inž. A. Rudis, inž. A. Semėnas, Dr. V. P. Tumasonis, prel. B. Urba, J. Vilkaitis; be to tarybai priklauso ir instituto prezidentas. Institutas pasilaiko teisę netolimojo ateityje Izdo Tarybą dar pakviesti ne daugiau kaip 4 asmenis.

Lituanistikos Instituto laikinai vadovybė sveikina šiuos pirmuosius Izdo Tarybos narius bei jo darbo svarbiausius ramsčius, kurie stovės Instituto lėšų teikimo ir valdymo priešaky. Jiems yra tekęs garbingas uždavinys — sudaryti faktines sąlygas Lituanistikos Instituto darbui tuo metu, kada lietuvių tauta įgyvenė sunkiausią savo istorijos laikotarpį, grasinantį jai fiziniu ir dvasiniu sunaikinimu. Lituanistikos Instituto įkūrimas yra pirmas didis bendras lietuvių išsivys kultūrinis žygis globoti, tirti ir ugdyti laisvosios lietuvių kultūros tradicijoms, o to žygio pirmieji svarbūs ramsčiai yra Izdo Tarybos nariai, kurie visos tautos akivaizdoje yra pasiėmę padėti išlaikyti iškeltą laisvosios lietuvių kultūros žibintą — pačių lietuvių, tėvynės laisvės atstatymo, šio krašto ir pagaliau visuotinės kultūros labui.

Pati liga, paprastai, pasireiškia staiga ir pasižymi bloga bendra savijauta, galvos skausmais, sąnarių gėlimu, sloga ir nemaloniu jausmu gerklėje, — lyg kas draskytų nagais ryklę, nors stiprus gerklės skausmas ir yra reti. Ligoniai ir šiltame kambaryje atrodo esą šalta, dažnai pasireiškia drebulys. Temperatūra dažniausia pakyla tik apie 100-101 F laipsnių (normalu — 98,6 F laipsnių), nors gali siekti ir iki 104 F laipsnių. (40 C). Nosis "užsikemša" ir sloga gali būti labai varginanti. Dažnai truputį paliečiama ir klausa; Kai kuriais atvejais gali prisidėti ir astmas, skausmingas ausų uždegimas. Sausas kosulys dažnas ligos pradžioje, vėliau jis gali būti labai varginantis, lydimas savotiško jausmo krūtineje — lyg kas draskytų kvėpavimo takus. Akys dažnai "dega" ir ašaroja. Visa tai smarkiai blogėja pirmųjų 3-5 dienų eigoje; toliau reikšmingai pradeda lengvėti ir maždaug po savaitės ligonis ima sveikti. Tokia tai yra paprasta eiga "eilingos" slogos ar "eilingo" persalimo.

Čia vertėtų pastebėti du dalykus:

1. Daugelis labai sunkių ligų, — ypač tų, kurios yra virusų sukeltos, — prasideda lygiai taip pat, kaip tai buvo aprašyta. Joms charakteringi reiškiniai išryškėja tik vėliau. Tačiau jei gydymas nebus pakankamai anksti pradėtas, ligonis po 5 dienų ar savaitės gali būti jau visai beviltiškai padėtyje. Net ir gydytojai nėra lengva atskirti vieną infekcinę ligą nuo kitos jų pasireiškimo pradžioje, tad kai ir bekalbėti apie kitus žmones. Raminti save, jog tai "tik" eilinga sloga — labai pavojinga pažiūra, kas metai nuvaranti gana daug žmonių į kapus.

2. Net ir "eilinga" sloga gali būti labai pavojinga žmogaus gyvybei. Pirmiausia, ji gali sukelti įvairiausias komplikacijas. Kaip jau minėtą ausų uždegimą, sinusitą, glesnių kvėpavimo takų ir plaučių uždegimus (tracheitą, bronchitą, pneumoniją). Šie susirgimai labai sunkiai pavojingi ir šios rūšies komplikacijos yra labai rimtos. Antra, virusinis viršutinių kvėpavimo takų uždegimas dažnai tampa atkelia vartus įvairiems kitiems sukėlėjams. Pakliuvę į jau

VISAI SLAPTAI...

NEOFICIALUS ŽMOGUS

Kipras Taraila kitoks žmogus, kaip kiti, tik nežinia, kodėl kitoks. Apie jį visi pakalba, bet nežino ką pasakyti. Jis ir šloks ir anoks, gal buvęs pleninkas, o gal eksklerikas, visur jo pilna, visur jo reikia, o kodėl jis čia ar kitur, kam jis reikalingas, gal tik pats velnias ar šiaip kas nors iš anapus nuskaitę pajęgtų. Dar stovykloje jį kažkas pakrikštijo neoficialiu žmogumi, tas pavadinimas ir Amerikoje tebebuvo geras.

Kaip jis pateko į stovyklą — niekam nebuvo aišku. Jis tiesiog raste atsirado — ir viskas. Jau prigrūstuos kambariuose gavo dar vistiek laisviausią kampaną, iš pat pirmos dienos jau žinojo visą tvarką, ir turėjo daugiau informacijų apie komiteto valgytę ir gėrybių skirstymo netvarkingumą, negu kuris senas gyventojas. Ar tik ne trečią dieną jau jam ir pareigos buvo pasiūlytos. Atsirado laisva vieta ir komitetas nutarė jį padaryti bloko seniūnu.

O, kad aš būčiau bloko seniūnu! — sušuko Taraila, "kai pirmininkas jam pranešė komiteto siūlymą. — Kad aš būčiau, seniūnu, tai matytumėt, ką aš padaryčiau.

Ir jis ėmė karštai ir filosofiskai dėstyti koks turi būti bloko seniūnas, kaip suprasti savo pareigas, kaip su žmogum elgtis, dėstyti išsamiai ir vaizdžiai, iliustruodamas Lietuvos ir užnėsio papročiais ir įvykiais. Po valandos, jis kvėptelėjo ir čia pirmininkas suspėjo įterpti:

— Tai būk gi tamsta bloko seniūnu, mes siūlome tamstai. — Ne, nebūsiu, — striukai atrėžė Taraila ir išėjo į kiemą.

Kai atėjo laikas rinkti naują komitetą, išsibus balsų "chorų" kandidatų buvo pasiūlytas ir Taraila. Beveik visi pasiūlyti išsibraukė, antru ir trečiu kartu buvo papildytas kandidatų są-

susargdintus kvėpavimo takus, daugelis sukėlėjų gali ramiai ir sumanymų ir kai visi kėles daugintis nejausdami jokių papsipriešinimo iš užrėstojo žmogaus pusės, ir paskui sukelti žiaibišką, nepaprastai sunkią, antrinę infekciją. O tada išvengti mirties ir šiais laikais ne daug kas bėpavyksta.

(B. d.)

rašas, tik Taraila neišsibraukė. Bet kai jau buvo ruošiamasi balsuoti, jis paprašė žodžio.

— Ačiū, gerbiamieji, man labai didelė garbė būti jūsų kandidatatu, — ir čia jis pasakė gražią ir ilgą kalbą apie visokius komitetus apskritai ir apie čia renkamąjį atskirai.

Kai susirinkimas triukšmingai nuplojo jis labai paprastai pasakė:

— Prašau mane išbraukti.

Daug jo dvasios pėdsakų liko stovykloje, bet didžiausias paminklas buvo maldydomi baselnas. Stovėjo jis kartą stovyklos aikštėje bičiulių apsuptas ir stauga visas kitas kalbas nutraukė ir sušuko:

— Čia, vyrai, reikia iškasti maldydomi baselį!

Ir tuojau pat išdėstė, koks tas baselnas turi būti, kokio gylio vaikams ir suaugusiems, taip vaizdžiai nusakė naudą sveikatai ir malonumui ir įtikino, kad tokį baselį įrengti tai tik vieni juokai, jog publika jau tą pačią dieną norėjo ir iškasti ir pradėti maldyti.

Komitetas dar norėjo nuleisti, daug ką išsiaiškinti, bet žmonės apšaukė komitetą visokių gerų idėjų priešų ir, nieko nelaukę, dešimtys kastuvų revoliucinių užsiliepsnojimu pradėjo darbą.

Taraila dirbo atsilapojęs. Tai žodžių kursto, tai prišokęs pakasa, tai matuoja ir pūrodinėja. Per dvi dienas vyrai iki krūtinės įsikasė.

Trečią rytą Taraila atėjo ir pasakė:

— Nekaskit. Niekas iš to nebus. Žmonės ramiai įbedė kastuvus ir niekad prie jų nebegrižo. O komitetas aptverdo duobę tvorėle, kad vaikai neįkristų. Pats darbas, įkve pasididžiavimo, ilgų kalbų priežastis ir genialios idėjos, liudininku.

Šiapus Atlanto Kipras Taraila jau spėjo užsirekomenduoti Lietuvių Namų statyba. Viena me Bendruomenės susirinkime, kai buvo prieita prie klausimų ir sumanymų ir kai visi kėles eit namo, jis paprašė žodžio: — Tautiečiai, šitie namai, kur renkamės, netinka mums. Jie ir nepuošūs, ir seni, ir netvirti. O, svarbiausia, per anksti. Statykim Lietuvių Namus, naujus imponantiškus rūmus. Toliau jis karštai kalbėjo apie namus, jų

Naują gyvybės gelbėtoją — širdies gaivintoją išrado G. Rosenbaum (kairėje) Wayne universiteto medicinos studentas. Jį apžiūri universiteto profesorai.

materialinę, higieninę ir moralinę vertę apskritai ir apie šituos Lietuvių Namus atskirai. Visi buvo uždegti ir pakurstyti. Tuojau sudarytas statymo komitetas ir visokios komisijos.

Prasidėjo karštingė. Vieni rašė spaudoje. Kiti per radiją kalbėjo. Lietuvių Namų idėja užkariavo visą armiją galvų ir liežuvių. Taraila zujo po miestą iš rytų į vakarus ir iš šiaurės į pietus, kol surado sklypą, patį geriausią sklypą. Kaitino jis galvas visai kuopai architektų, kurie išplanavo ir ryškiai spalvom nupiešė didingus rūmus su magazinais ir kavinėmis, su teatro sale ir posėdžių kambariais, su mokyklos klase ir vaikų darželiu. Mokslas, menas, sportas ir biznis — niekas nebuvo nusikrauti ar pamiršti. Buvo planuota ir diskutuota visom dienom ir iki pusiaunaktių. Visi projektai užgirti, ir priimti susirinkime. Buvo galima pradėti statybą. Bet tada Taraila paprašė vėl balso ir šaltai pasakė:

— Neturim pinigų. Nestatysim.

AR RŪPINATĖS SAVO VAIKAIS?

Jei taip, tai nedelsiant užsakykit savo vaikus jų laikraštį

TĖVIŠKĖLĖ

Metams tik 3 doleriai. Rašykite šiuo adresu:

Tėviškėlė,
2313 West 91 St.,
Chicago 20, Ill.

The May Co's Basement

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

Pardavimas!

MOTERŲ GARSŲ PAVADINIMO

7.95 iki 9.95 Arch Batai

Virš 20 rūšių pasirinkimas

"Arch rūšies" ir daugelio kitų svarbių pavadinimų

Juodi • Rudi

GARSŲ PAVADINIMAI, kuriuos iš karto atpažinsit! Garsūs mada ir patogumais. Rūšių įvairumas su žemais — Cuban — Military — ir vidutiniškai augščio užkulniais! Ne tik žina žema kaina už šiuos augštos vertės batus. Lydžiai 4-16 AA iki EEE plėčiams grupėje. Atvykit anksti gerėsimam pasirinkimui!

Davanokit, pašto ir telefonu užsakymai nepriimami

The May Co's Basement Women's Shoe Department

4.99

Netekom garsaus gydytojo Juozo Zubkaus

Margučio radijo banga 1953 m. spalio 26 vakare Chicago lietuviams paskelbė liūdną žinią: savo būte širdies liga mirė Prof. Dr. med. Juozas Zubkus. Mirė lietuvis, kuris nesireklamavo, betgi buvo daugelio žinomų, kuris nebuvo politikas ar rašytojas, o buvo betgi per trumpą, palyginti, amžių atkreipęs į save dėmesį ne vieno užsienio.

Gimė Juozas Zubkus 1898 m. kovo 20 d., Radviliškyje, ūkininkų šeimoje. 1919 m. baigęs augtėnų mokyklą ir atlikęs karinę prievolę, įstojo į Lietuvos augtėnų kursus, vėliau išaugęs į Lietuvos universitetą. Jame medicinos fakultetą baigė labai gerai 1928. III. 14. Kurį laiką dirbo karo ligoninės ausų, nosies ir gerklių skyriuje gydytoju leitenantu laipsnyje. Bet praktika nepasitenkino ir nuėjo gilesnių studijų keliu.

MOKSLO LAIPTAIS

Gabų medicinos studentą Juozą Zubkų profesūra greitai pastebėjo. Vos VI semestro studentą fakulteto taryba 1925. XII. 2 posėdyje jį išrinko jaun. asistento pareigoms eiti prie prof. V. Lašo vadovaujamos fiziologijos ir fiziologinės chemijos katedros. 1928. IX. 20 fakultetas jau baigęs šį fakultetą gydytoją J. Zubkų išrinko asistentu. Nuo to meto jis dirbo karo ligoninės ir universiteto klinikose.

Dirbdamas ausų, nosies ir gerklių klinikoje, jaunas gydytojas Zubkus ėmė domėtis tonzilomis. Su profesoriais V. Lašu ir E. Vinteleriu pasitaręs, ryžosi įsileisti į mažai ištirtą tonilų fiziologijos ir patologijos sritį. Ištyręs 3028 mokyklinio amžiaus vaikų Waldeyerio žiedo būtį ir padaręs eilę tyrimų su triušiais, siekdamas išaiškinti maisto sudėties įtaką į tonilų, J. Zubkus parašė disertaciją "Vaikų Waldeyerio žiedas ir jo kitimai". 1931. V. 15 sėkmingai ją apgynęs gavo medicinos daktaro laipsnį.

Tais pačiais metais pasiūstas į Vieną pasitobulinti. Iš ten grįžęs Dr. J. Zubkų Vytauto Didžiojo u-t-o medicinos fakultetas 1931. X. 21 pakvietė skaityti ausų, nosies ir gerklių specialybės paskaitų. 1933. X. 11 Dr. Zubkus apgynė habilitaciją "Waldeyerio žiedo hipertrofijų įtaka vaikų galvutumui" pažymiu cum maxima laude, o 1934. IX. 31 medicinos fakultetas jį išrinko ausų, nosies ir gerklių katedros docentu ir paskyrė u-t-o klinikos direktoriumi. 1939. IX. 20 jis jau extraordinarinis profesorius, o 1942 m. u-t-o rektorius.

Dar N. Lietuvos laikais, 1935 m., prof. Zubkus V. D. u-t-o deleguotas, dalyvavo fiziologų kongrese Leningrade ir Maskvoje. Kelionę, kiek leido sąlygos, stengėsi panaudoti prof. Vajacko ir prof. Buchmano klinikoms pažinti ir palyginti su mūsų šalis. 1938 m. Lietuvos universitetui atstovavo tarptautiniame klinikinių kongrese Paryžiuje ir susipažino su specialiomis V. Europos klinikomis.

Rudens okupacijos metu, 1942 m. rudenį, nacių administracija su Rintelnu priešakyje įsijutęs dėl tvirtos Lietuvos universitetų vadovybės spyrimos nacių kėslams, prof. Zubkus drauge su kitais profesoriais buvo suimtas ir gestapo "globoje" laikytas 3 dienas.

Tremtyje prof. Zubkus uoliai rėmė sumanytą įsteigti Hamburgę Pabaltijo universitetą, dalyvavo sumanytą realizuo-

J. PAPLANAS

jant ir įsijungė į medicinos fakulteto darbą kaip jo prodekanas.

INDELIS I MOKSLO RASTIJĄ

Rašinėti medicinos klausimais J. Zubkus pradėjo dar studentu būdamas. Pirmas, drauge su prof. Lašu paruoštas str., "Desimt dienų badavimo" pasirodė Medicinoje 1926 m. šio rašinio rėmai neleidžia paskelbti prof. Zubkaus darbų sąrašo. Tenka pasitenkinti tik vardais leidinių, kuriuose jo rašiniai buvo paskelbti: Medicina, Santaras, Medicinos fakulteto darbai, Liet. dantų gydytojų kongreso darbai, Vairas, Švėkštė ir darbas, Lietuviškoji Enciklopedija.

Prof. Zubkaus darbų buvo išspausdinta ir kitų kraštų medicinos žurnaluose, pav., vokiečių kalba (Vienoje) mėnraštyje Monatschrift fuer Ohrenheilkunde und Laryngologie, rusų — Vestnik otorino-laringologii ir kt.

Specialistų sluoksniuose už Lietuvos ribų prof. Zubkus darbai sukelia nemažą susidomėjimą. Nereti atsitikimai, kad jie į svetimų kalbų žurnalus patekdavo iš mūsų. Tuo keliu prof. Zubkus rašinių arba jo paskelbtų duomenų yra atsiradę šiuose leidiniuose:

The Journal of Laryngology and Otology, London;
Der Hals-, Nasen- und Ohren-
arzt;
Zentralblatt fuer die gesamte
Neurologie und Psychiatrie;
Studien ueber die Entwick-
lung der Intelligenz bei fruehge-
borenen Kindern, Helsinki;
Neurologie;
Finska Laekarsallskapet
Handlingar, Helsinki, ir kt.

PLATI IR SĖKMINGA PRAKTIKA

Ausų, nosies ir gerklių ligų specialistas prof. Zubkus buvo plačiai žinomas ne tik Lietuvoje, bet ir užsieniuose. Lietuvoje, ypač Kaune, retai buvo rasti žmogų, kuris nebūtų pasinaudojęs jo pagalba arba patarimu. Užsieniuose ne kartą specialistų dėmesį atkreipė jo kartais fenomenališkai nusisekę darbai.

Didelį susidomėjimą, pav., sukėlė 1937 m. jau suminėtam Vienos žurnale aprašytas įvykis su medžiotoju M. A., kurį išliko nelaimė, kai jam užtaisant šautuvą įvyko sprogdymas ir 16-to kalibro tūtos galas pro akį įsmigo giliai į smegenis. Ligonio padėtis buvo laikoma beviltiška. Fenomenališkai nusisekusi prof. Zubkaus operacija ne tik kad išgelbėjo medžiotoją, bet, specialistų konstatavimu, nepalikė jokių neurologinių ir psichinių pasekmių. Antras panašus atsitikimas buvo Kaune vokiečių sužeistąjį karininką operuojant.

Pirmuoju atsitikimu susidomėjęs, Paduvos u-t-o neurologinės ir psichinės klinikos direktorius prof. C. Berluchis kreipėsi į prof. Zubkų platesnių informacijų.

Praktikos patarimų arba medžiagos mokslo studijoms prof. Zubkų yra kreipėsi medikai iš kitų valstybių, pav., Dr. T. Brander iš Helsinkio, Dr. M. Goldbach iš Berlyno ir kt.

Nuo savo specialybės profesorius neatitrūsta ir tremties metais. 1944-45 m. jis dirba Rostoko u-t-o gerklių, nosies ir ausų klinikoje. Čia stengiasi parinkti duomenų dar Lietuvoje pradėtam naujam mokslo darbui. Lietuviškųjų ir vokieškųjų

klinikų medžiagą susisteminęs, 1946 m. prof. Zubkus paruošė studiją anglų kalba "Tonsillar Temperature before and after Tonsillectomy". Statistikos duomenimis ir diagramomis šioje studijoje įrodė, kad mūsų universiteto klinikoje tonsilų operacijai praktikuoti metodai ne kiek nebuvo atsilikę nuo Rostoko ir kitų klinikų metodų.

Klinikos direktorius prof. Steuer, išleidamas prof. Zubkų iš Rostoko, jį apibūdino kaip puikų savo srities mokovą, gerą asistentų mokytoją ir patarėją. 1945 m. prof. Zubkus perpusmetį susilaukia nepaprasto pasisekimo Ueleno akių ir ausų klinikoje, o 1946 metais jo mikli ranka ir mokslo bagažas tarnauja saviesiems ir svetimiems net trijose vietose: Detmole, Senoje ir Hamburge.

Iš britų zonos persikėles į Hanau stovyklą amerikiečių zonoje, jis dar labiau apkraunamas. Besiruošdami emigracijai, ir sveiki ir ligoti ėjo rodyti savo ausų, nosių ir gerklių ir reikalingo operuoti ir tais atvejais, kai operacijų net nereikėjo. Tremtinių pacientų eilės papildė amerikiečiai ir vokiečiai. Profesorių Zubkus stengėsi patarinti visiems, ir už tai mokėjo savo paties sveikata...

DUOKLE VISUOMENĖS BARUI

Juozas Zubkus vienas pirmųjų korp. Neo-Lithuania korporantų studijų dienomis. Daktaras ir vėliau profesorius Zubkus korporacijos filistras ir jos pasididžiavimas. Chicagoje jis Tautinių korp. sambūrio narys. Kaip pažangus medikas, aktyviai dalyvauja profesinės medicinos organizacijose Nepr. Lietuvoje. Vokietijos sąlygos Lietuvoje pečių krauna sunkesnę visuomeninę naštą. 1945 m. savo veiklą atgaivinęs Lietuvos Raudonasis Kryžius įtraukia jį į vyriausiąją valdybą ir skiria igaliotini britų zonai. Sunkus ir nedėkingas tai darbas, ne viena apjuodinė ir apsmėigė. Bet prof. Zubkui ir jis sekasi; geriausi jo talkininkai — administraciniai gabumai, didelis taktas, tolerancija ir gilus įsijautimas į pasiimtos pareigos atsakomybę. Jis visa darė iš širdies, be skambių šūkių ir reklamos. Ir visa tai šalia savo pašaukimo, nuo kurio jam niekad neleidė atitrūkti jo profesinė etika. Profesinė etika, kurios pavyzdžių pasigėdavo praeityje ir kurios jieškomė dabartyje...

Sviesiomis viltimis, kiek jų netemdė politinio tremtinio būties šešėliai, — prof. Zubkus su šeima 1948 m. iškėlė koją Amerikos žemėje po beviltiškai sunkių rungtynių su Atlantui. Dvejus metus Chicagoje dirba šv. Kryžiaus ligoninėje. Bet toli gražu ne tokiomis sąlygomis, kokiomis prof. Zubkus mato lietuviui derėtų lietuvių pastatytoje ligoninėje. Ruošiasi egzaminams. Tarptautinio pripažinimo pasiekęs medicinos profesorius ruošiasi egzaminams praktikos teisei įgyti... Pergvenimui taurė vis pilnėja. Profesorių atakuoja stiprus širdies smūgis. Collegos medikai išgelbsti ir nušautą griežta režima.

Aple egzaminus neleidžia nė galvoti. Dar 3 metus prof. Zubkus tęsia suvaržyto gyvenimo kelią, nemorėdamas betgi būti "nurašytas". Bet antras širdies smūgis jį išplėšia iš mūsų tarpo. Priverčia palikti žmoną, sūnų, dukrą, svogerę, idėjos ir profesijos

Geležinė uždanga

(Tęsinys iš pereinamojo numerio)

Petras Didysis, tas pirmas pionierius Vakarų kultūros, pats mokėsi Vakaruose ir leido, geriau sakant, įsakė keliems bajorų vaikams irgi ten pasimokyti, bet ne bendram tautos labui, tik savo imperialistiniams tikslams: Rusiją padaryti stiprią, kad ji galėtų kitus užkariauti.

Tiesa, Katerinos II, Povilo ir Aleksandro I dvarai buvo smarkiai "sueuropinti", tik ne to laiko naujomis idėjomis ir šūklais — to laiko dekadensu, forma ir beatodairiniu pinigų švaistymu. Atskirų pažangesnių rusų balsai, šaukiantieji reformos buvo žiauriai nušluoti. Vakarų Europa, kur laisvė gimė, paliko rusui už geležinės uždangos.

Gal pirmūnais iš carų tai Aleksandras I bandė savo afektu manifestu, iš 1801 metų, šią uždangą šiek tiek pakelti, panaikindamas ligi tol veikiančius draudimus su užsieniu susisiekti. Bet tai paliko tik taip vadinama popierinė laisvė.

Vėliau caras Nikolajus I dėjo visas pastangas, kad jokių būdu joks spindulys nepatektų iš Vakarų. Bet koks simpatizavimas Vakarams buvo tuo laiku laikomas pavojingiu prasikaltimu, o bandymas važiuoti užsienin, būvo iš anksto užsitikrinamas deportacijos į Sibirą. Prie Aleksandro II ir III taip pat ne geriau buvo. Oficialiai buvo galima vykti užsienin, bet praktiškai, dėl nesvietiško formalumų ir užsienio paso brangumo, paprastas žmogus išvykti nepajėgdavo. Tais laikais tik vien užsienio pasas pusei metų kainavo 250 rublių. Tai buvo labai dideli pinigai, o kur kiti formalumai.

Prie šio viso draudimo dar reikėtų prisiminti garsią visą Europą Rusijos spaudos cenzūrą. Juk praktiškai nebuvo galima net ligi 20 šimtmečio pradžios nieko iš svetimų kalbų versto išspausdinti, jau nekalbant kokius kryžiaus kelius turėjo kiekvienas spausdintas žodis praieiti, kol galėdavo skaitytoją pasiekti.

Ar daug rusų studijavo užsienyje? Jei ir buvo vienas kitas atsitikimas, tai arba buvo turtingi pasiryžėliai, ar tai nelagaliu keliu patekę užsienin. Juk visų carų policijos uždavinys buvo sekti užsieniečius arba tuos, kuris su užsieniu bet kokius reikalus bando turėti. Kiekvienas užsieniecis, net ir tais geriaisiais prieškariniais laikais, būdavo Rusijoj traktuojamas arba kaip šnipas arba kaip slapdėjas kokių nors naujų idėjų agentas. Juk ir patš žodis "špion" yra iš visų svetimodžių rusų kalboj plačiausiai prigijęs ir ligi šiandien nuolat kartojamas.

Mes kad ir iš savo netolimos praeities žinome, kad mūsų tėvai vykdami Amerikon daugiausia būdavo priversti rinktis ke-

draugus ir visus, kuriems jis patarnavo.

Per 55 metus jis mums atidavė viską, ką galėjo. Gal daugiau nei turėjo duoti. Ir tai gal buvo viena jo ankstyvos mirties priežastis.

Tebūnie jam lengva šio krašto žemė...

lią per žaliąją sieną, nes legalus kelias buvo komplikotas ir neprieinamas. Juk tų laikų didžiausias Lietuvoje rusų valdžios aparatas ir buvo — žandarmerija su pasienio policija.

Ir mūsų spaudos draudimas lotyniškoms raidėms buvo susijęs ne tik vien su rusifikacija, bet ir su baime, kad tuo būdu nebūtų viena Rusijos dalis atiduota Vakarų kultūros įtakai. O kas gi šiandien sudaro pagrindinį ramstį bolševikinio režimo, jei ne tos geležinės uždangos svarbiausi tarnai — pasienio ir vidaus policija. Vienu žodžiu NKVD.

Šiandien iš šiltų kraštų lekiančiam Lietuvos gandrui tenka pavasarį perskristi net kelias išartas, išakėtas ir kulkošvaizdžius lizdais bei spygliuotoms vieloms išpintas sienas. Gandrui dar geriau, bet stirna tai tikrai jau vargu pajėgtų atbėgti. Ji jei ne ant vienos tai ant kitos sienos tikrai būtų pašauta.

Sena, sunki ir griosdiška yra ta "geležinė uždanga". Vergo grandinės mažiau žvangs, kada jų nemato laisvas pasaulis, o mato tik tokius pat sukaustytus vergus, kaip ir jis pats.

Dabartinis diktatorinis režimas savo esmėje nėra naujas įvykis visoje Rusijos "samoderzavijos" istorinėje raidoje. Laikas tėra pakeitęs tik idėjas ir šūklus, bet pats santykis tarp valdančiojo ir pavaldinio nėra niekad pasikeitęs Rusijos valstybės istorijoje. Šita bekompromisinė įtampa eina raudonu siūlu per visas Rusijos valdžios sistemas. Mes vargu rasime, kad bent kuriame šimtmečiuje, pradedant 10 šimt. pabaiga, būtų kada proporcija tarp šių dviejų elementų kitokia buvusi, kaip 95. prieš 50 šimtę penki tai valdžia. Arba ją sudarė caras su maža dalim augstosios bajorijos arba carai su augstąja karininkija arba su žemąja, arba dabar diktatorius su partijos dalimi arba su kariuomenės dalimi.

Šitai proporcijai išlaikyti Rusijos režimas visada rinkdavosi kraštutines priemones, kad šitie 95 muzikai jokių būdu negautų pagalbos iš šalies ir šitą santykį nebandytų pakeisti gautomis iš šalies priemonėmis ar tai naujų idėjų formoje, ar tai bendro švietimo ar naujos energijos.

Geriausią priemonę kiekvienam despotizmui tai izoliacija nuo viso to, kas tam despotizmui kenkia ir jį griauia. Trumpai suglaudus, tai šitą dviejų priešingų jėgų santykįje ir gludi šitos geležinės uždangos pradmuo. Josios tikrasis kalvis, tai baimė šitų 95 muzikų, kurie pradedant totorių jungo pradžią, kiekvieną valdžią laiko Dievo duota blogybe ir ryškė už nuodėmės. Šitas besąlyginis pasidavimas kiekvienam despotizmui yra ir kartu giliai ir rusų kraują įsisunkęs fatalizmas, tas taip vadinamas rusiškas "nitcevo", yra iš dalies jau orientalinis pažymis, na ir kartu įspaustas per dviejų šimtų metų totorių jungo. Tas vadinamas "totorizmas" jaučiamas rusuose giliai: kalboje su visa kiekmažodžių tirada, daiktų pavadinimuose ir net bendruose gyvenimo papročiuose.

BOSTONO VYRŲ CHORO KONCERTAS

Bostono lietuvių kultūrinis gyvenimas tebėra gajus ir įvairus. Vienas parengimas tuojau seka kitą. Štai lapkričio 15 d. Bostono lietuvių vyrų choras rengia savo metinį koncertą, kuris įvyks Augštesniosios mokyklos didžiojo salė (So. Boston, Thomas Park).

Bostono lietuvių vyrų choras, kaip muzikinis ansamblis, tebėra dar jaunas. Jis dirba tik antruosius metus, bet dirba su atsidėjomu ir pasiryžimu išaugti į pajėgų muzikinį kolektyvą. Iš tikro, tas choras yra vieningas ir disciplinuotas vyrų sambūris. Pernykštis to choro koncertas parodė, kad jis yra pašieks gražių meninių laimėjimų. Perdaug nesibrangindamas, vyrų choras dainuoja įvairiuose Bostono lietuvių rengimuose, todėl yra įsigijęs nemažą populiarumo ir simpatijų. Bostono lietuvių vyrų choro vadovas — komp. Julius Gaidelis, baigęs Prof. J. Gruodžio kompozicijos klasę Kauno Konservatorijoje, o šių metų pavasarį Naujosios

Anglijos konservatorijoje įsigijęs MD. Komp. J. Gaidelis yra rūpestingas, kruopštus ir turįs nemažą patyrimą choro vadovas. Savo choro repertuarą jis nuolat papildė naujomis dainomis, jo paties ir kitų mūsų kompozitorių sukurtomis. Nėra abejojimo, kad lapkričio 15 d. Bostono lietuvių vyrų choro koncertas bus įdomus ir muzikiniu požiūriu augsto meninio lygmens.

Bostono lietuvių vyrų choro solistai, dalyvaujį lapkričio 15 d. koncerte, bus Stasė D A U G E L I E N Ė - mezzo sopranas ir Stasys L I E P A S - baritonas.

Stasė Daugėlienė dainavimą yra studijavusi Kauno Valstybinėje Konservatorijoje ir Vokietijoje. Buvo Kauno radiofono solistė, koncertavo Lietuvoje, Vokietijoje ir JAV. Jau yra pasirodžiusi ir Bostone, kur savo gražiu ir jautriu dainavimu yra palikusi malonių įspūdžių. St. Daugėlienė turi švelnaus tembro lyrinio pobūdžio mezzo sopraną. Savo balsą ji lengvai valdo, dainuoja su įsijautimu, dainas atlieka gražiai ir stilingai. Ištikro, St. Daugėlienės dainavimo bus vėl malonu paklausyti Bostone, šį kartą šaunaus vyrų choro koncerte.

Stasys Liepas, žinomas mūsų baritonas, gyvena Bostone. Čia jis yra savas, kaip dainininkas visada mielas. Tačiau pastaruoju metu jis dažniau kitur dainavo. Bostone labai retai te pasirodydamas. Tad po ilgesnės pertraukos bus tikrai malonu St. Liepą išgirsti, jo dainų pasiklausyti.

Amerikoje veikia 693 atskiros geležinkelio bendrovės. Jų visų turimus prekinius vagonus sukabinus į vieną sąstatą, turėtume traukinį 14,000 mylių ilgio.

KAS
UZSISAKE
DIRVĄ —
TAS NESIGAILĖJO!

Here's your chance to

SAVE \$12⁹⁵

A complete Hoover Cleaning ensemble for the price of the Cleaner alone

Special limited offer...you get this complete set of cleaning tools FREE of extra charge!

when you buy this new Model 115

HOOVER

Low Down Payment Easy Monthly Terms

TRIPLE-ACTION CLEANER

About Model 115 Hoover

The ideal cleaner for the modern housewife. Lightweight, compact, easiest to use and to store but every inch a Hoover. Has Hoover's famous Triple-Action cleaning principle — it beats, as it sweeps, as it cleans. Gets the deep-down grit that other cleaners leave imbedded in the pile. Its gentle vibration gives greater life to your floor coverings, keeps colors fresh and new looking much longer. Cleaning tools easily attached.

About the Cleaning Tools

For all above-the-floor cleaning. Help cut your cleaning time in half. Set includes —

- 1 Converter for quick, easy attachment of hose and tools.
- 2 Long lightweight, flexible hose.
- 3 Extension tube.
- 4 Brush for cleaning and dusting upholstery, drapes, walls, bare floors.
- 5 Crevice tool for furniture, radiators, etc.

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park Ave.

EX 1-0911

TV
SERVICE

in your home

daugiau 90% JŲSŲ TELEVIZIJOS PATAISYMU GALIMA ATLIKTI JŲSŲ NAMUOSE

EX. 1-7990

CLEVELAND TV CONTRACTING

4530 St. Clair Avenue

Mes esame jau 7 metai šioj tarnyboj

SENIAU IR DABAR

K. S. KARIUS

ZYDŲ BARBARISKUMAS

"Paskaičius apie tai žinią, širdyje pajutau didelį pasididžiavimą", — taip išsireiškė vienas izraelietis po žydų ginkluoto užpuolimo arabų kaimo Kibya, kur jie išskerdė 66 gyventojus. Taip jauna, beveik bankrutuojanti žydų valstybė, pasirodė norinti sugyventi su savo kaimynais. Tas kaimas, 20 mylių šiaurvakarinio Jeruzalio ir pusantros mylios atstumo nuo Izraelio sienos, buvo užplūtas 600 ginkluotų žydų kariuomenės, kurie per pustrėčios valandos siautė naikindami viską ir žudydami žmones. Susprogdinta 42 namai, mokykla ir maldnamis.

Prieš tai smarkiai užprotestavo Anglija ir Amerika. Amerika net sulaukė žydams teikiama pagalba, bet žydai visu atkaklumu atsakė prieš vakariečių protestus. Ir visai nemanė nusilenkti nei teisintis. Iš savo pusės žydai aiškino, esą nuo 1950 metų Jordano užpuolikai išsudegė apie 420 žydų tokiuose pasienio susikirtimuose. Tačiau niekad nebuvo arabams primesta toks barbariškas, nekaltų žydų skerdimas, kaip tą naktį.

Arabių kaitina arabus atimant žemių dolerių vertės metalių prekybos ir sunaudojantiems priklausanti gamtos turtingumą. Žydai pradėjo kasti kanalą, nukreipimui Jordano upės vandens savo hidroelektrų įėjimui, kas reiškia, kad arabai negaus tos upės vandens.

Amerika įsakė žydams tą projektą sulaukyti, bet po tų skerdynių, labiau pasipiktinę žydai, kanalą kasė dieną ir naktį. Amerikai sulaukusi teikimą Izraeliui pagalbos, žydai pagaliau, kanalo kasimą sulaukė. Vakarai bijo susikirstinti arabų pasaulį, kurie pakankamai piktnasi dėl Izraelio valstybės įkūrimo ir rėmimo.

MĖSOS AUGINTOJŲ VARGAI

Apie 350 galvijų augintojų, ūkininkų iš 30 valstybių, buvo nuvažiavę į Washingtoną pas Žemės ūkio Departamento sekretorių ir pas prezidentą, reikalaujanti valdiškos paramos mėsa auginamų galvijų kainoms palaikyti. Galvijų augintojai šią vasarą dėl sausros baisiai nukentėjo, daugelis beveik bankrutuoja. Valdžia palaiko kainas kitų pagrindinių ūkio produktų: kviečių, kornų, vatos, tabako, ryžių ir žemės riešutų (peanuts), bet ne galvijų.

Galvijų augintojai taip pat nori patirti, kodėl toks baisus mėsos kainų skirtumas, kada 14 centų svarui gauna parduodami savo ganyklose išaugintus galvijus ir apie \$1 svarui moka mėsos suvartotojai miestuose.

Ūkininkų bruzdėjimas gali labai pakenkti respublikonų administracijai, kaip jau pasirodė šio rudens Wisconsin valstybėje viename distrikte renkant atstovą į Kongresą. Ten niekad demokratas nebuvo išrinktas, bet dabar respublikonas kandidatas, skelęs prezidento Eisenhowerio politikos platformą, pralaimėjo.

Kongrese dabar yra 217 demokratų atstovų ir tik 218 respublikonų. Senatorių yra 47 respublikonai, 48 demokratų ir vienas nepriklausantis.

Mėsos sunaudojimas pakilo

Dabartiniu metu JAV mėsa auginamų galvijų skaičius yra 94 milijonai. Tai didžiausias šalies istorijoje. Bet neatrodė, kad jų būtų per daug, kol sausros nepaliesė augintojai nepradėjo skubėti jų atsikratyti. Tas sugriovė jautienos kainų pastovumą.

Kada žymiai sumažėjo amerikiečių apetitas kviečiams, kurių

susidarė dideli perviršiai, mėsai apetitas padidėjo ir vis dar didėja. Nuo 1951 metų jautienos sunaudojimas pakilo iš 55 svarų nuo galvos metuose iki 75 svarų šiais metais.

Kodėl toks jautienos kainos skirtumas tarp mėsos augintojų ir vartotojų? Kas gauna didžiausią pelną iš mėsos nuo tų 14 centų, kuriuos gauna augintojai ir moka apie \$1 vartotojas?

Tarpininkai yra trys: galvijų penėtojai, kurie perka iš augintojų, nupeni juos ir parduoda skerdykloms. Skerdyklos parduoda paskiroms mėsinėms, iš kurių mes perkam. Kaip statistika rodo, visų tų tarpininkų pelnai yra visai maži. Didžiausią mėsos brangumo dalį sudaro galvijų pristatymas į skerdyklą, ir augstos algos, darbininkų dirbančių galvijų pristatyme ir mėsos paruošime iki pardavimo vartotojui.

Ne veltui šalyje skinda juokai, kad valdžiai prireiks mokėti subsidijas ir maisto pirkėjams, reikšia visiems mums, kada kainos taip augstai pakilo.

RUSIJA NEPATIKO

Perle Mesta, amerikietė, Pittsburgho kapitalistė, demokratų partijos stambi finansinė rėmėja, Trumano laikais gavusi ministerio vietą Luxemburge, buvo Rusijoje.

Eisenhoweriui paskyrus į jos vietą kitą ministrą, ji tos vietos neteko. Netikėtai praėjusią vasarą ją pakurstė Sovietų ministeris Belgijoje aplankyti Sovietų Sąjungą. Prieš grįžtant į Ameriką, ji sutiko ten vykti. Leisdami ją, darydami palengvinimus jos lankymuisi, Kremliaus valdovai tikėjosi susilaukti pagyrimų, ką daro kiti amerikiečiai, kuriuos tik Kremlius pasirenka kvieisti ir įleisti.

Ponia Perle Mesta, grįžusi iš Sovietų, aprašydama savo patyrimus Rusijoje pasakė: "Rusijoje tėra trys geri dalykai: pirma — kaviaras; antras — vodka, trečias ir iš visų geriausias — išvažiavimo viza".

Džiaugėsi gavusi įvažiavimo vizą, kuri buvo duota po įvairių trukdymų, bet dar labiau džiaugėsi, gavusi išvykimo vizą.

"Mano vizitas Sovietų Sąjungoje davė galimybes pilnai įvertinti diplomatų kolonijos posakį ir suprasti, kodėl didžiausia dovana, kokią Sovietų vyriausybė gali suteikti vyrui, moteriai ar vaikui, yra leidimas apieiti šią šalį."

Atmintinas yra pasielgimas buvusio Sovietuose ambasadoriaus Davies, karo metu, kuris net parašė knygą, "Misija į Maskvą". Jis buvo ambasadorius, paskui buvo pasiūstas specialiai su misija. Iš tos knygos padaryta filma Sovietų reklamai Amerikoje. Ji pilna nesąmonių. Filma, gaminta Amerikoje, filmuojant Amerikos dirbtuves, ji paskiau aiškinant, būk tai dirbtuvės Sovietuose.

ATOMINĖS ATMATOS

Idomų dalyką skelbia atominių bombų dirbėjai atominių radioaktyvių atmatų prašalinimo klausimu. Nusekdintus skysčius dabar supila pieno tankuose giliai žemėje. Sako, tos atmatos pasilieka kenksmingos tūkstančių metų. Ir jeigu išliktų žemės drejbėjimas, arba surudytų pieno tankai, tos atmatos galėtų atnešti liūdnas pasekmes.

Jų tikresniam pašalinimui, siūloma kiti būdai, kad jos būtų suleistos į tuščius naftos šaltinius žemės gilumose, kur galėtų be pavojaus išsiskirstyti į žemės sluoksnius. Siūlo dar suliedinti jas į stiklą, ir stiklo gabalus užkasti žemėn. Bet šis būdas per-

Pas kaimynus latvius

Latvių buvusių karių organizacijos "Daugavas Vanagu" Clevelando dramatinė kuopa spalio mėn. 24 d. vaidino žinomo latvių — lietuvių veikėjo Em. Skujenieko 4 v. komediją "Dirigentas". Vaidinimas sutraukė pilną didžiulę Bohemian National Home salę žiūrovų. Retas lietuvių parengimas tesutraukia tiek žmonių, o į vaidinimus vos pusė mažiukas Lietuvių salės teprirenka.

Tenka pripažinti, kad žiūrovai nebuvo apvilti. Nors komedijos siužetas ir ne naujas, bet vykusi pinama intriga ir charakteringi tipai sudomina žiūrovą ir duoda progos nuosirdžiai pasijuokti jau baigiamais pamiršti provincijos veikėjais ir jų "ambicingomis" žmonėmis.

Svarbiausieji veikėjai: miestelio burmistras ir vietos kultūros draugijos pirmininkas, jo žmona, jų duktė, studentas — raštininkas, vietinio laikraščio redaktorius, kultūros draugijos valdybos narys, sargas, jo žmona ir k. Veiksmas vyksta Latvijos provincijos mieste. Laukiamas atvykstant žymus dirigentas latvis, nors pasivadinęs itališka pavarde, kažkoks Antonio Padroli, diriguoti vienam koncertui vietinį orkestrą. Susitarti su "garsenybe" į Rygą buvo nuvykęs kultūros draugijos valdybos narys Bullitis, mėgėjas įsigerti, ir sugrįžęs iš savo žygio, mažai ką beprisimeną (mat, buvo girtas). Paskirtą koncerto dieną pakviestas dirigentas telegrafuoja, kad jis atvykti negalės. Telegrama įteikiama sargui. Sargo žmona, kaip jau moteris, labai nori sužinoti kas toje telegramoje rašoma ir besitęsįdama su vyru tą telegramą netyčia sudrasko ir jos nebeper-

brangus. Siūlo sumaišyti į cementą ir dideliais cemento gabalais užkasti žemėn, kur nors vakarų tyruose. Dar kitas būdas — suliedinti tas išmatas į cementą, sumesti į gilius vandenis tokiose dalyse, kur dugnas turi minkštą dumblą. Tame dumble sunkūs cemento gabalai nuslinktų gilyn ir patys save palaidotų. Ten jie be pavojaus gulėtų iki pasaulio pabaigos...

Taip, atominei bombai dar nepasiekus savo tikrojo tikslo, jos gamybos atmatos jau sudaro žmonijai problemą.

JUOZO GARŠVOS PAGERBIMAS NEW YORKE

Didžiojo New Yorko Lietuvių Prekybos Butas 1953 m. lapkričio mėn. 15 d. 5 val. vak. Grand Ball Room, HOTEL NEW YORKER, 34th St. ir 8th Ave. kampos, New York, N. Y. ruošia JUOZUI GARŠVAI 70 m. sukakties progą pagerbti banketą. Programa įvairi, vaišės labai geros ir gausios. Gros geras orkestras — bus šokiai.

Kvietimai yra išsiųsti, tačiau rengėjai iš anksto atsiprašo tų, kurie dėl adresų netikslumo pakvietimų negavo. Negavusieji pakvietimų juos gali gauti pas STRUMSKĮ, GINKŲ, LIAUKŲ ir kitus prekybininkus — Prekybos Buto narius. Parašykite ar telefonu paskambinkite.

S. G.

Seniausias ir gražiausias ilus ruotas lietuviškos minties žurnalas.

MARGUTIS

Išleisgė kompozitorius A. VANAGAITIS Kalna metams \$3.00 Susipažinti siunčiamas dovanai. 6755 So. Western Ave. Chicago 36, Ill.

duoda kultūros draugijos valdybai. Visi laukia atvykstant garsojo dirigento ir nesulaukia. Tuo tarpu atvyksta iš Rygos pasamdytas pijanino derintojas. Jis palaikomas garsiuoju dirigentu ir, miesto valdybos raštvedžio įkalbėtas, sutinka atlikti to garsojo dirigento rolę. Kada po koncerto sekančią dieną sužinoma apie įvykusią apgaulę, visiems didelis nusivylimas ir pasipiktinimas, ypač burmistro žmonai, kuri tam "garsiajam dirigentui" norėjo įpiršti savo dukterį. Kaip kiekvienoje komedijoje viskas gerai baigiasi. Laimėtoju lieka studentas — raštininkas. Jis myli burmistro dukterį, o mytina vis laukė kokios garsenybės savo dukteriai. Dabar jis ją laimi.

Toks trumpai suglaustas yra komedijos turinys. Tai lyg primena klasiškąjį N. V. Gogolio "Revizorių". Tik čia vietoj revizoriaus yra dirigentas, veikėjai perdėm latviški ir autoriaus gerai atvaizduoti. Tarpais truputį jaučiamas išėjimas, gal per ilgai dialogai, bet ko negalima atvaizduoti veiksniu tą tenka papildyti žodžiais. Bendrai paėmus, komedija žiūrėma ne nuobodžiai ir gan dažnai sukelia žiūrovų juoką vykusiems išreikšimais ar veiksmams.

Vaidintojai, atrodo, visi mėgėjai, tat, kaip mėgėjams, viešniams geriau, kitiems prasciau pavyko. Geri buvo sargas, jo žmona, valdybos narys Bullitis (vaidino pats autorius) ir vietinio laikraščio redaktorius. Neblogi burmistras, jo žmona ir vietinio orkestro dirigentas. Kitiems sunkiau sekėsi. Puiki deklamatorė, gabi E. Skujenieko verstų lietuviškų eilėraščių interpretatorė, girdėta daugely latvių parengimų, p-lė Z. Rosengrina šį kartą pasirodė tik vidutiniškai. Atrodė, kad jai burmistro dukters Egnos rolę netiko.

Veikalą režisavo pats autorius. B. Sniedzga dekoracijos paprastos, bet skoningos. Auditorius ir laikurie vaidintojai gavo gėlių. Clevelando lietuvių "Vaidilos" teatro vardu sveikino autorių ir įteikė gėlių p. M. Venclauskas. Žiūrovų tarpe matėsi keletas lietuvių. A. P.

STUDENTŲ SUSIRINKIME

Š. m. lapkričio 1 d. įvyko vietos studentų susirinkimas, kuriame pagerbta žuvę ir nukankinti lietuviai studentai. Iškalbą įdėm Alg. Kasilaučio paskaita "Ar šiandieninis studentas yra pakankamai pajėgus reikšti visuomeniniame veikime". Išvadoje pabrėžta, kad studentas dar nėra pakankamai pasirengęs visuomeniniam darbui, kaip parodė netolimos praeities suvažiavimai. Akcentuota reikalingumas gerai pažinti lietuviško visuomeninio ir valstybinio gyvenimo įvairius aspektus tam panaudojant savo studentiškos organizacijos lauką ir paliekant įvairių organizacijų parengimų techniskąjį darbą tiems, kurie nesirengia papildyti vis labiau retėjančias mūsų visuomenės veikėjų eiles.

Su apgailestavimu tenka pastebėti, kad iš 65 studijuojančių paskutiniuose dvėjuose susirinkimuose dalyvavo vos 25. Didesnė dalis yra sulaukoma nuo dalyvavimo susirinkimuose sekmadieniais vykstančių nuolatinių repetacijų ir kitų susirinkimų. Viskas gerai kas daroma tėvynės labui, tik kažin ar jau taip tikslu atimti studentams paskutinę galimybę per mėnesį susirinkus pasvarstyti savo būsimą inteligento pareigas savai tautai. J. P.

NAMŲ REMONTAS, DAŽYMO BEI DEKORAVIMO DARBAI atliekami sąžiningai, greitai ir pigiai. Kreiptis: V. Rickus, tel. HE 2-0683 (vakarais nuo 6 iki 11 val.) arba — 1505 Addison Rd.

Clevelando Bendruomenė

Lietuvių Bendruomenės šūkis "Lietuviais esame mes gimę, lietuviais norime ir būti" nėra vien tik šūkis, bet turėtų būti ir tikrovė. Lietuvių bei išlaikyti neužtenka šūkių. Gyvenimas rodo, kad jam įgyvendinti reikia sudaryti ir tikrovei tam tikrus pagrindus. Mūsų vaikams reikia lietuviškų vaikų darželių, mokyklų. Mokykloms reikia mokytojų, vadovėlių. Pagaliau, jaunimui reikia tvirtų sporto, kultūrinių organizacijų. Reikia stipendijų studijuojantiems. Reikia, pagaliau, mums visiems jausmo, kad esame tokios bendruomenės nariai, kur ir nelaimėje rasi paramos ir t.t., ir t.t.

Manome, kad, pagal esamas sąlygas, 2 doleriai metams mokescio tokiems tikslams siekiant, nėra didelė skriauda.

Nors ir nedidelis skaičius, jį dar teuzsimokėjo, bet tikimės, kad dabar, seniūnui ar laišku atsilankius, nei vienas neatsisakys tą savo lietuvišką pareigą atlikti.

Antradieniais ir penktadieniais "Dirvos" posėdžių kambarėje (ėjimas iš kiemo) nuo 7 iki 9 val. vakaro budi Apylinkės Valdybos nariai. Tuo metu galima ne tik mokestį užsimokėti, bet pasitarti ir kitais kiekvienam bendruomenės nariui rūpimais klausimais.

Tikėkimes, kad Clevelando apylinkė augs, stiprės ir sulauks gražių savo solidarumo vaisių.

SVARBUS SUSIRINKIMAS

Lapkričio 8 d. 11 val. 30 min. Lietuvių salėje šaukiamas susirinkimas lietuvių namų ir vasarinės Clevelando lietuvių sodybos klausimams svarstyti. Dabartinė Lietuvių salė, klubas, ir visos tos patalpos, kur turėtų spiestis Clevelando lietuviškas gyvenimas, reikalingas didesnio remonto, kuriam įgyvendinti yra padaryta specializuoti projektai. Šiuo klausimu visi teoretiskai pasiruošimai atlikti. Praktiskasis įvykdymas šio susirinkimo nutarimų ir mūsų visų geros valios reikalas.

Taip pat svarbus vasarinės sodybos reikalas, kurio įgyvendinimui reikia tik norinčių pigiai įsigyti savo nuosavą kampeį vasarojimui, o jų įnašas suteiks galimybių įsigyti sklypą, kur patogiose sąlygose galės stovyklauti mūsų jaunimas, apylinkės nariai išvažiuoti savaitgalio, organizacijoms ruošti vasarinius parengimus, (piknikus) ir t.t.

Tai nėra naujas dalykas. Tai yra tik įgyvendinimas Lietuvių bendruomenės, tai, ką kitų tautybių bendruomenės jau seniai turi.

TUMO-VAIZGANTO MINEJIMAS

Gruodžio mėn. 6 d. 6 val. Lietuvių salėje Bendruomenės švietimo ir Kultūros Taryba rengia rašytojo kan. Juozo Tumo-Vaižganto 20 metų mirties sukakties minėjimą. Minėjimas rengiamas ne tik mūsų visuomeni, bet ypatingai jaunimui susipažinti su Tumo-Vaižganto gyvenimu ir kūryba.

Jo kūrinius yra pasižadėjęs skaityti aktorius Henrikas Kačinskis. Tikslu to minėjimo programa bus paskelbta vėliau.

Ar jau

įstojai!

VILTIUS

draugija?

Lapkričio 15 d. susitinkam DIRVOS VAKARE

PROGRAMĄ ISPILDO:

Solistė NATALIJA AUKŠTUOLIENĖ,

Clevelando studentų trio:

REGINA MALČANAITE — I sopranas,
NIJOLĖ BARTUŠKAITE — II sopranas,
IRENA ŽILINSKAITE — altas
vadovauja ALG. BIELSKUS

Akomponuoja REGINA BRAZAITIENĖ

DRAMOS AKTORIUS
VITALIS ŽUKAUSKAS
PIRMĄ KARTĄ CLEVELANDE

BILETAI JAU PARDUODAMI DIRVOS REDAKCIJOJE

Po programos šokiai ir turtingas bufetas

Vakaras Lietuvių salėje

PRADŽIA 5 VAL.

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6244. Redaktorius Belys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GARfield 1-7406).

Olandijos turtas - gyventojų darbas

OLANDIJA ĮVAIRIŲ REKORDŲ KRASTAS. — OLANDIJOS GĖLĖS I VISUS PASAULIO KRASTUS. — IS GĖLININKYSTĖS GYVENA 40,000 ŽMONIŲ IR SURENKA 200 MILIONŲ DOLERIŲ.

(Mūsų bendradarbio Šveicarijoje)

Išskaitinti dešimt su puse milijono žmonių iš 33,000 kvadratinų kilometrų žemės paviršiaus nėra jau toks paprastas dalykas, ypač atsiminus, kad Olandija neturtinga gelmių turtais. Išskyrus akmenis anglį, kurios per metus iškasama vidutiniškai 15 milijonų tonų ir kuri teikia darbo apie 4,000 šeimų, Olandija kitų gamtos dovanų neturi. Visas turtas yra jos gyventojų darbas, o šioje srityje olandai yra pasiekę nepamėgdžijamo tobulumo.

Kaip iš tolesnių duomenų įsitikinsime, Olandija galima apibūdinti kaip rekordų kraštą. Jau vien gyventojų tirštumo atžvilgiu Olandija pralenkia kitas valstybes. Vienam kvadratiniam kilometrui tenka su viršum 390 žmonių (tiksliai viena Belgija turi maždaug tiek pat, Didžiojoje Britanijoje 190, Danijoje 190, Prancūzijoje 80). Tačiau to nepaisydami, olandai iš savo ribotos žemės pajėgia ne tik išsimaityti, bet ir sugeba išvežti rekordinius maistų kiekius. To pasiekta nepaprastai racionaliu darbu ir augsta žemės ūkio kultūra.

Patys ūkiai daugumoje yra smulkūs, 42' ūkių dydis neviršija 5 hektarų. Visoje Olandijoje tepriškai tenka 1.15 ūkių, turinčių tarp 50 ir 100 hektarų, o ūkių su daugiau kaip 10 ha tėra 132. O kai dėl gėlininkystės, kuri Olandijos ūkyje užima svarbią vietą, tai 49% visų žmonių plotas nesisiekia nė vieno hektaro.

Olandijos žemės ūkio persilaužimas į gyvulininkystę prasidėjo per šimtmečio antros pusę. Šį procesą paskatino staigus pramonės augimas kaimyninėse valstybėse (Vakarų Vokietijoje, Belgijoje ir Anglijoje) ir ryšium su tuo didėjanti

geros kokybės maisto produktų paklausa. Per palyginti trumpą laiką ūkininkavimas buvo taip išstobulintas, jog jis pavirto tikru mokslu. Paminėsime, kad, pav., Olandijoje yra uždrausta vartoti sėklą, jeigu ji prieš tai nėra išbandyta valdinėje sėklų, tikrinimo stotyje. Olandų žemės ūkio šūkis skamba: "Kai mažai žemės — daug darbo!" Augščiausio intensyvumo šiuo atžvilgiu pasiekta daržininkystėje ir gėlininkystėje, kur menkas žemės lopinėlis pajėgia išmaitinti visą šeimą. Bet užtat olandų ūkininkas sunaudoja tiek dirbtinių trąšų, jog yra pasiekęs rekordinių skaičių.

Ir iš viso Olandija yra rekordų kraštą. Kuria žemės ūkio sritį bepaisime, visur olandai pirmąja. Jų karvės duoda vidutiniškai 3,800 litrų pieno per metus (Anglijoje 2,300 litrų, Prancūzijoje 1,800). Yra karvių, kurių metinė produkcija siekia 6,000 litrų. Vidutiniškai derliai nuo hektaro yra stačiai neįtikimi: 38 tonos javų, 40 tonų cukrinių runkelių, 30 tonų bulvių. Vis tai yra rekordai, kurių joks kitas kraštas nėra pasiekęs.

Kai važinėjome po Olandiją, negalėjome atsigerėti olandų ūkių gražumu. Tai ne ūkiai, o stačiai žaislai. O jau tas priežiūrų džiū viltis švarumėlis! Beje, Olandijoje matyti daug namų, dengtų šiaudais, ir tati ne tik kaimuose, bet ir miestų pakraščiuose. Puošnios vilos šiaudininiais stogais priklauso prie pirmiečių vaizdų.

Ypačingą mūsų dėmesį traukė olandų gėlininkystė. Tuo tikslu tyčia važinėjome po vietas, kur ši šaka ypač išplėta. Aplankėme taip pat Aalsmeero miestelį, kuris yra tarytum gėlininkystės sostinė. Jis išaugęs ten, kur prieš 100 metų dar

buvo Haarlemo jūra, nusiausinta pereito šimtmečio viduryje. Čia yra nušidriekę garsieji tulpių laukai.

Kai mes lankėmės tuose kraštuose, deja, tulpės jau buvo nužydėjusios, tad negalėjome pasigrožėti tiksliai Olandijai savaimingai būdantiems gėlių laukais, o ypač turėjome progą lankyti pačias gėlininkystės įmones, kurias tiksliausia būtų pavadinti gėlių fabrikais. Kiek akis užmato, nusitęsė stiklais dengti gėlynai, iš kurių kyšojo augsti kambariai, kaip fabrikuose. Gėlės (ir daržovės) auginamos įmonėse, kur dirbtinai palaikoma reikiama temperatūra, kur "gaminamas" ne tik dirbtinis lietus, bet ir dirbtinė "saulė".

Čia gėlių ir daržovių auginimas jau nebėra vien užsiėmimas, bet menas. Užtat pasiekta, jog kai apie Kalėdas, pav., Šveicarijoje jau seniai yra pasibaigusios vynuogės iš Sicilijos ir Maltos, iš Maroko ir Kanarų salų, — tuomet rinkoje pasirodo vynuogių kekės iš tolimos šiaurės, iš Olandijos, vynuogės, prisirpusios po stikliniu stogu ir apšviestos dirbtinės saulės spinduliu. Aalsmeere susidaro įspūdis, kad visas kaimas yra apdengtas stikliniu stogu. Šioje vietovėje stiklas dengia net 130 hektarų žemės, naudojamos gėlininkystei ir daržininkystei.

Būdami Aalsmeere, aplankėme savotišką įstaigą — gėlių biržą. Didžiulė salėse ant veslų tyčia važinėjome po vietas, kur ši šaka ypač išplėta. Aplankėme taip pat Aalsmeero miestelį, kuris yra tarytum gėlininkystės sostinė. Jis išaugęs ten, kur prieš 100 metų dar

svaiginantis gėlių kvapas.

Viena salė įrengta pusiau amfiteatrines formos. Ant į viršų kylančių suolų sėdi pirkčiai, o prieš juos paskleidžiamos vežimėliais privežamos gėlių puokštės. Ant sienos kabo laikrodžio pavidalo apskritimas, kuriuo visą laiką juda rodyklė. Pirkėjai, žinovų akimis, apžiūrėję gėlių pavyzdžius, uosto jų kvapą ir mini kainą, kurią jie siūlo už gėles. Kai niekas daugiau nesiūlo, paskutinis siūlytojas paspaudžia ties jo suolu esantį mygtuką, rodyklė ant laikrodžio sustoja ties pirkėją žymintį numerį ir gėlės pereina jo nuosavybėn. Tuojau pat privežamas naujas vežimėlis ir vėl gėlių puokštės eina iš rankų į rankas.

Be abejo, biržos dalyviams gėlė buvo tokia pat prekė, kaip kitur, sakysime, plienas ar vilna. Bet mums, stebintiems šios savotiškos biržos veikimą, atrodo, kad laimingas tas kraštas, kuris siūnia po visą pasaulį tokią gėrybę kaip gėlių karalienę rožę ar kvapų gvardiką. Netoliese nuo Aalsmeero esančiame aerodrome, gėlės pakraunamos į lėktuvus ir siunčiamos tikra žodžio prasme po visus penkis kontinentus.

Olandų gėlininkystė teikia darbą 40,000 žmonių, jų pajamos sudaro 1/5 visų Olandijos pajamų iš žemės ūkio. Kasmet iš gėlių olandai surenka 800 milijonų guldenų arba su viršum 200 milijonų dolerių. Palyginus su žemės ploto gėlininkystę reikalauja daugiausia kapitalo ir ją įdedamo darbo intensyvumas pralenkia visas kitas žemės ūkio šakas.

Tačiau per paskutinius dešimtmečius Olandijos žemės ūkis duoda uždarbį tiksliai ketvirtadaliui gyventojų. Beveik kitas ketvirtadalis gyvena iš susisiekimo ir prekybos (51% visų Reino laivų plaukioja po olandų vėlavą, o 75% visos Rotterdamo uosto apyvarštos tarnauja tranzitu). Apie 40% dirbančiųjų gyvena iš pramonės; kurioje yra atstovaujamos visos šakos, nuo okeaninių laivų statybos iki kakso miltejų, nuo deimantų tekimo iki garsaus olandinio sūrio gamybos.

Pramonės plėtimasis Olandijai yra gyvybinis klausimas. Kasmet priauga apie 100,000 žmonių, tad reikia tiekiai rankų porų surasti papildomo darbo. Jeigu nusiausinimais atkariaujami nauji žemės plotai, tai vis dėlto čia pati gamta yra nusmaigščiusi ribas. Lieka pramonės kūrimas. Svetur, turbūt, sunku net įsivaizduoti, kokį milžinišką uždarbį turi atlikti ūkio planuotojai, sprenddami klausimą, kur mažame krašte pasidėti šimtai tūkstančių naujai užaugančių žmonių. Škaičiuojama, kad kasmet į pramonę investuojama po 2 milijardus guldenų naujo kapitalo (apie pusę milijardo dolerių). Pats kraštas yra pasiekęs augstą gyvenimo lygį. Po Šveicarijos ir Švedijos olandų tautos ūkis pagal savo pajamas stovi trečioje vietoje Europoje. Bet nors vietiniai žmonės nusišundžia pragyvenimo brangumu, tačiau atvažiaavusiam iš Šveicarijos Olandija atrodo kaip nepaprastai pigus kraštas, kur pragyvenimas kone per pus pigesnis. Tačiau užtat ir uždarbiai Olandijoje neaugsti. Olandų ūkio vadovybė tyčia laikosi tokios politikos, nes tik tuo būdu Olandijos pramonė pajėgia konkuruoti pasaulinėje rinkoje. Kol viešpatauja visuotinė augsta ūkinė konjunktūra, palyginus visiems olandams sekasi neblogai, bet su baimė laukiama laikų, kai vėl gali pasireikšti ūkinė krizė. Ta baimė, o taip pat sunkumai įsikurti dėl gyventojų tirštumo, verčia daugelį olandų jįškoti uždarbio svetur ir emigruoti į užjūrio kraštus. Tačiau prieš šią problemą stovi ne vien tik Olandija, bet beveik ir visa Europa.

O mes, važinėdami po Olandi-

Skautai vėl raginami talkon

Baigiantis metams "Skautų Aidas" ir vėl paskelbė platinimo vaju. Nėra reikalo aiškinti to žurnalo svarbą lietuviškam jaunimui, o ypač skautiškajam. Jis jungia plačiai po pasaulį išblaškytus Lietuvos Skautų Sąjungos narius, skleidžia skautybės idėjas, gaivina lietuvišką dvasią.

Skautiškasis jaunimas su savo vadovais suteiktinėmis jėgomis remia savo vienintį "Sk. Aida". Tačiau ta talka niekada nebus per gausi. Pereitų metų platinimo vaju davė gražių vaisių, nors ir nebuvo gausus varžovų skaičiumi. Šiemet reikėtų smagiau išsisiūbuoti. Teneleika ne tik nė vienos skautiškos, bet nė vienos lietuviškos šeimos, kuri neapnaknytų "Sk. Aido" platinimą!

Šiam vaju reikia ir geros lietuviškos širdies — paramos neįsagalintiems užsiprenumeruoti "Sk. Aida". Čia turimas mintyje darbusius Vokietijos Rajonas. "Sk. Aidas" Vokietijon siunčiamas iš gautų aukų ir garbės prenumeratų pinigų. Juk ir 1954 m. negalima nutraukti "Sk. Aido" siuntimą Vokietijon. Todėl kviečiami uždirbantieji sk. vyčiai, vyr. skautės ir skautininkai-kės Kalėdoms padaryti mažą dovanėlę — užsakyti "Sk. Aida" Vokietijoje pasilikusiems lietuviškiems. Šiuo atveju būty labai miela ir laukiama talka bei parama iš skautų-čių rėmėjų — bičiulių.

Svarbiausia, "Sk. Aidas" kviečia šiam vajuje GREITAI VEIKTI! Tas yra svarbu varžybų dalyviams taškų medžioklėje. O administracijai rūpi dar šiemet gauti didžiulį prenumeratų, kad galėtų numatyti "Sk. Aido" 1954 m. pirmųjų numerių tiražą. Kitaip jų pritruks vėliau užsiprenumeravusiems.

1953 m. vajuje pirmavo — vienetų tarpe: Bostono Lapinai, Los Angeles Raganėlės, Chicago Gediminiečiai ir Omahos Žilvilietės, o pavienį platintojų tarpe — detroitiečiai vyresn. skaitn. A. Banionis ir sktn. Kodatienė. Jie ir šiemet smarkiai kovos varžybose, tačiau laimėtojai tepaisieš baigmėje — 1954 m. kovo 31 d.

Smulkios vajuos taisyklės yra atspausdintos š. m. "Sk. Aido" Nr. 10.

NERINGOS TUNTAS CLEVELANDO KATEDROJE

Sekmadienį, lapkričio 1 d. po pietų apie 50 Neringos tunto skaučių su vadovėmis dalyvavo Clevelando amerikiečių skaučių šventoje Valandoje šv. Jono katedroje. Mūsų skautės iškilmesna atvyko su lietuviška trispalve ir savo uniformomis. Tas labai patraukė amerikiečių skaučių dėmesį. Patenkintomis jų smalsumą, mūsų skautės pasisakė esančios lietuvaitės.

Per iškilmes kiekvienu draugovė padėjo gėles ir prašymą — maldavimą Dievo Motinai.

Ją ir stebėdami šio nepaprastai įdomaus krašto ūkio gyvenimą, dažnai galvojome apie tai, kaip naudinga bus tada, kai vėl atgausime nepriklausomybę, atsistų į gausingą, visokeriopos specialybės žemės ūkio mokyklą mūsų jaunimą, kad galėtų pasimokyti naujų ūkininkavimo priemonių. Per paskutinius 100 metų Olandijos žemės ūkis padarė pažangą, kuri ji pastatė į pirmąją vietą pasaulio žemės ūkio žemėse. O kai važiuojame pro Eindhoveno miestą, kuris prieš 30 metų teturėjo 10,000 gyventojų, o šiandien jame priskaitoma su viršum 100,000 žmonių, svajojome, gal ir Lietuvoje atsirastų Philipsų, kurie sugebės sukurti tokį milžinišką elektros reikmėnų ir radio koncerną, kuris išgarsėtų visame pasaulyje ir iš kurio gyvena ištisas miestas.

A. G.

Visų keturių lietuvių sk. draugovių prašymai buvo parodyti gimtąja kalba (su vertimais anglų kalbon). Jų didžiulias troškimas buvo — su Dievo Motinos pagalba greičiau sugrįžti mieļojon Lietuvon!

Iškilnių metu amerikietės skautės giedojo giesmes, pareiškę ištikinę savo kraštui, atkartoję savo žodį bei įstatus ir sukalbėjo rožinį (rožančių) už pasaulio taiką.

Pamokslą pasakė kun. George A. Schneider, o pats Clevelando vyskupas — J. E. Arkivyskupas Edward F. Hoban, S.T.D., suteikė palaiminimą.

Mūsų skautės sekmadienį nedingo vietos skaučių masėje. Būtų gera, kad jos dažniau suėitų su šio krašto dukromis ir gyvu žodžiu skelbtų apie mūsų Tėvynei daromas skriaudas. Kitų vietovių skautiškasis jaunimas stengiasi išnaudoti visas galimas progas pasirodyti amerikiečiams ir atitinkamai į juos prabilti.

NERINGOS TUNTE

Satrijos Raganos vyresniųjų skaučių skiltis, sulaukusi gražaus prieauglio, spietė į dvi skiltes ir kartu persitvarkė į paties vardo vyr. skaučių draugovę. Raganėlės vadovauja draugininkė vyr. skiltin. R. Chmieleuskaitė, o adjutantė yra vyr. skautė D. Bartuškaitė. Šią draugovę globoja pasktn. Ald. Augustinavičienė.

Spalio mėn. vyresn. skiltin. Reg. Jonaitytė perėmė iš vyr. skiltin. E. Čekauskienės žvilės skaučių dr-vės draugininkės pareigas. L. K. Birutės skaučių dr-vės draugininkė yra vyr. skiltin. R. Stravinskaitė ir Jaunesniųjų Skaučių Dr-vė vadovauja vyr. skiltin. L. Baziulevičiūtė.

BOSTONO LAPINŲ KIMAS

Po dviejų sėkmingų šios vasaros stovyklų Bostono vietininkių sk. vyčių "Senųjų Lapinų" būrelis pradėjo savo rudens darbotį barą. Po vasaros pertraukos vėl pasirodė S. Lapinų laikraštėlis KIMAS (Nr. 10). Patriotingai šuteikia vyr. skiltin. V. Cerniaus Tautos šventės temomis parašytas vedamasis. Gal pirmą kartą, bet gana smarkiai, KIMAS užkerta pamfletų rašėloms straipsnyje — "Memorandininkai". Gražių įspūdžių duoda iš tolimosios Australijos skiltin. A. Bučinskas — "Pacifit Jamboree prisiminus". Dar yra skautiškos patirties žinių, kronikos, juokų ir galvosūnių. Sekančių KIMO Nr. S. Lapinai pasitiks Naujuosius Metus.

DAR NEBAIGTA SU JONU PAMIDORU!

Esama ne tik atominių, bet ir literatūrinių paslapčių! Štai TREMTIS Nr. 94 atidengia nepaprastai džiūgią naujieną: Anglijoje gyvenęs rašytojas ROMAS SPALIS RAŠO TRILOGIJĄ. Pirmoji jos dalis buvo — "GATVĖS BERNIUKO NUOTYKIAT", o antroji bus — "ANT RIBOS". Šioje ir trečiojoje dalyje išryškės tolimesnis

Vokiečių feldmaršalas F. Paulus, paimtas į belaisvę prie Stalingrado su 300,000 karių, atvežtas į Rytinę Vokietiją. Jo dukrė gyvena Vakarų Vokietijoje.

pirmojoje knygoje pasirodžiusių personažų likimas. "ANT RIBOS" knygoje skaitytojas susitikis su gimnazijos suola palekanciais, jaunuoliais, susiduriančiais su įvairiomis gyvenimo problemomis. Jau mokyklos suole jiems teko susidurti su visa eile klausimų, kuriuos jie savaip — su jaunuoliška išmintimi bei sugebėjimais sprendė. Jų problemos gvildenamos ir "ANT RIBOS" knygoje, kuri turi stiprų idėjinį ryšį su "GATVĖS BERNIUKO NUOTYKIAIS".

Šis mielas gandas tebūna skautiškojo ir šiaip lietuviškojo jaunimo sutinkamas su nepaprastu džiaugsmu. Ačiū Romui Spaliui, kad su "GATVĖS BERNIUKO NUOTYKIAIS" nepadėjo plunksnos. Nekantriai laukiame visi smulkesnių informacijų apie naująją knygą ir jos pasirodymo laiką.

— SKS —

VOKIEČIAI APIE KARALIAUČIŲ

Bajminimęsi, kad Karaliaučiaus sritis su pačiu miestu galinti būti prijungta prie Sovietų Lietuvos, be pereinamo Eltos numeryje nurodytų vokiečių laikraščių, paskelbė dar didysis Berlyno dienr. "Telegraph", "Die Freiheit" ir kt. Vokiečių spauda ta proga pažymi, kad holšeivikų administruojama šiaurinė Rytprūsų dalis yra griežtai atitverta ir stipriai saugojama nuo pietinės Rytprūsų dalies, administruojamos lenkų. Nuo 1952 m. kai kuriose Karaliaučiaus srities mokyklose jau leista dėstyti ir vokiečių kalbą.

Būdingą ištrauką iš sovietinių "Izvestijų" š. m. spalio 8 d. Nr. 41 53 paskelbė vokiečių k. leidžiamos "Ost-Probleme". Joje būtent rašoma, kad drg. I. S. Palauskas iš Karaliaučiaus, reiskia savo pasipiktinimą nežmoniškais susisiekimo sąlygomis. Ypač blogai veikia tramvajai baltų rajone. Kas nori patekti į miesto centrą, turi sustojimo vietoje laukti mažiau valandų, o kartais ir dvi. Dažnai pažeidžiama važiojimo kryptis, apie tai važiuojantiems neužsimenant nė puse lūpų.

DIRVA

LAUKIA

JOSŲ TALKOS!

Korp! Neo-Lithuania Filisteriui, Lietuvių Tautinių Korpacijų Sambūrio nariui

PROF. DR. MED. JUOZUI ZUBKUI

mirus, didžios nelaimės prisilėgtus Vėlionies žmoną Kazę, dukrą Vitą, sūnų Sigitą ir švogerį Bronių Dailidę širdingai užjaučiame ir dalijamės liūdesio skausmu

Lietuvių Taut. Korp! Sambūrio Chicagoje.

V a l d y b a

Italijoje, Kalabrijoje, patvinusios upės nusiaubė didelius plotus, sugriovė daug namų. Čia vaizdas iš Reggio apylinkės.